

Nu bygger vi välfärden stark igen

Mål och Budget 2023

Vänsterpartiet
Huddinge

Förord

Vänsterpartiet har en vision av ett Huddinge som präglas av solidaritet, jämlikhet, jämställdhet och rättvisa och arbetar för ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart Huddinge. Alla ska ha rätt till den utbildning, vård och omsorg som man har rätt till och människor som har särskilda behov ska få den hjälp och det stöd som de behöver. Ingen diskriminering ska förekomma på grund av vare sig etnisk härkomst, kön eller sexuell läggning. Vi sätter människan före marknaden och vår utgångspunkt är ett demokratiskt samhälle där var och en har makten över sitt liv, sin vardag och är med och påverkar samhällets utveckling.

Vårt budgetförslag präglas av att det är den kommunala verksamheten som i första hand ska tillgodose medborgarnas behov och att välfärden, efter 16 år av nedskärningspolitik, nu åter byggs stark. På det sättet garanteras möjligheterna till delaktighet och insyn och medborgarna kan få en välfärd att lita på. Vi är motståndare till att vård, utbildning och omsorg säljs ut till bolag som driver verksamheten i vinstsyfte och i vissa fall även ingår i stora riskkapitalkoncerner. Kvaliteten i välfärden är viktigare än en obegränsad möjlighet att välja utövare. Dialogen med fackförbunden behöver stärkas och Huddinge ska vara en lyhörd och attraktiv arbetsgivare som tar arbetsmiljön för sina anställda på allvar.

Skolan måste bli mer likvärdig och barn som är i behov av särskilt stöd måste få den hjälp och stöd de behöver redan tidigt. Lärartätheten måste öka, tillgången till elevhälsan förbättras och kvalitén på fritidshemmen likaså. Kultur-och fritidsaktiviteter måste vara möjliga för alla barn och unga, oavsett vilken ekonomi föräldrarna har. Föreningslivet behöver stöttas och stärkas för att kunna ta emot de unga som på grund av höga terminsavgifter uteblir eller hamnar i fällorna hos kriminella gäng. Unga som har hamnat snett ska kunna få hjälp att hoppa av och komma tillbaka till en meningsfull tillvaro utan kriminalitet och med framtidstro.

Alla ska kunna känna sig trygga och trivas i sina bostadsområden, men också kunna hitta en bostad i Huddinge med rimlig hyra. Segregationen måste brytas, utförsäljningar av allmännyttan vara ett minne blott och jämlikhet ska genomsyra alla beslut som fattas när Huddinge utvecklas.

Huddinge ska vara både äldrevänligt och tillgängligt för människor med funktionsvariationer och politiken ska vara inkluderande, öppen och lätt att förstå. Skatten ska motsvara en nivå som tillgodoser alla medborgare i Huddinge en bra välfärd. Vänsterpartiets budgetförslag innehåller satsningar för att bygga välfärden stark igen, hand i hand med en grön och hållbar omställning och där jämställdheten alltid förblir integrerad.

För Vänsterpartiet, Nujin Alacabek, oppositionsråd (V)

MÅL OCH BUDGET 2023 OCH PLANERINGSRAMAR FÖR 2024–2025 FÖR HUDDINGE KOMMUN	6
FÖRSLAG TILL BESLUT	6
POLITISK PROGRAMFÖRKLARING	8
ORGANISATION	11
BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR	11
SAMHÄLLSEKONOMI	11
KOMMUNSEKTORNS EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	12
HUDDINGES EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH PRIORITERINGAR	13
BEFOLKNINGSUTVECKLING	15
EKONOMIPLAN	22
SKATT, KOMMUNAL EKONOMISK UTJÄMNING OCH BIDRAG	16
SKATTEUNDERLAGSUTVECKLING	16
KOMMUNALA SKATTESATSEN	16
KOMMUNALEKONOMISKT UTJÄMNINGSSYSTEM	17
RESULTATUTJÄMNINGRESERV	18
KOMMUNALEKONOMISK UTJÄMNING	18
LSS-UTJÄMNING	19
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	19
VERKSAMHETERNAS NETTOKOSTNADER	20
VOLYMER	20
LOKALER	21
UPPRÄKNING FÖR LÖNER OCH PRISER SAMT HYROR	21
ÖVRIGA BUDGETFÖRÄNDRINGAR	21
PLAN FÖR SAMHÄLLSBYGGNAD	28
SATSNINGAR FÖR ATT BYGGA VÄLFÄRDEN STARK IGEN	29
DIGITALISERING UTAN DIGITALT UTANFÖRSKAP	30
VÅR VISION – EKONOMISK, SOCIAL OCH EKOLOGISK RÄTTVISA	31
EKONOMISK RÄTTVISA	32
SOCIAL RÄTTVISA	32
EKOLOGISK RÄTTVISA	33
NÄMNDER OCH BOLAGSPANERING	34
GEMENSAMMA VÄRDEN	35
KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL	36
EKONOMISK HÅLLBARHET	36
VERKSAMHETERNAS BEHOV SKA TILLGODOSES	36
SKATTEPENGAR SKA TILL VÄLFÄRDEN	36
DE EKONOMISKA KLYFTORNA SKA MINSKA	37
PRIVATISERINGAR INOM VÄLFÄRDEN	37
EN ATTRAKTIV OCH BRA ARBETSGIVARE	39
SOCIAL HÅLLBARHET	40
EN INKLUDERANDE BOSTADSPOLITIK	40
SEGREGATIONEN MÅSTE BRYTAS	41
FLER HYRESRÄTTER MED RIMLIGA HYROR	41
MILJONPROGRAMMEN BEHÖVER RUSTAS UPP	42
BYGG KLIMATSMART	42

EKONOMISKT UTSATTA HUSHÅLL	43
FLER TRYGGA JOBB OCH EN ARBETSMARKNAD UTAN DISKRIMINERING	43
HÅLLBART OCH LÅNGSIKTIGT FÖRETAGANDE	43
ARBETE SOM INTEGRATION	45
FLER JOBB FÖR VÅRA UNGA	46
SYSSELSÄTTNINGAR OCH DAGLIGA VERKSAMHETER	46
EN LIKVÄRDIG SKOLA FÖR ALLA BARN	46
KOMPETENSUTVECKLING INOM NPF OCH SÄRSKILT STÖD	49
ÖKA DET SOCIOEKONOMISKA STÖDET I HUDDINGES SKOLOR	49
SFI – EN VIKTIG DEL I INTEGRATIONEN	50
MODERSMÅLSUNDERVISNING – EN FRÅGA OM KULTUR OCH IDENTITET	50
RÄTTEN TILL EN MENINGSFULL FRITID	51
EN TRYGG UPPVÄXT	52
PSYKISK OHÄLSA	52
EN BUDGETERAD AVHOPPARVERKSAMHET	52
JÄMSTÄLLDHET	53
UTBILDNING I NORMKRITISKT TÄNKANDE	53
FÖREBYGGANDE AV HEDERSRELATERAT VÅLD OCH FÖRTRYCK	54
FEMINISTISK STADSPLANERING FÖR EN TRYGG UTEMILJÖ	54
ÖKAT VALDELTAGANDE FÖR ATT STÄRKA DEMOKRATIN	55
MEDBORGARKONTOR I FLER KOMMUNDELAR	56
FÖREBYGG DET DIGITALA UTANFÖRSKAPET	56
EN GOD OCH JÄMLIK VÅRD OCH OMSORG FÖR ALLA	57
VINSTFRI VÅRD OCH OMSORG	57
EN BRA ARBETSMILJÖ ÄR A OCH O	59
FUNKTIONSHINDER	60
EKOLOGISK HÅLLBARHET	60
MINSKA KLIMATAVTRYCKET	60
HÅLLBAR STADSPLANERING	61
EN HÅLLBAR FORDONSFLOTTA	61
EN GRÖNARE KOLLEKTIVTRAFIK	61
MINSKAD KÖTTKONSUMTION	62
BIOLOGISK MÅNGFALD	63
RENA SJÖAR OCH VATTENDRAG	63
FÖRSKOLENÄMNDEN	64
GRUNDSKOLENÄMNDEN	64
GYMNASIE- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN	65
SOCIALNÄMNDEN	66
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN	67
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	68
BYGGLOVS- OCH TILLSYNSNÄMNDEN	69
NATUR- OCH STADSMILJÖNÄMNDEN	72
KOMMUNSTYRELSEN	75
BOLAG OCH KOMMUNALFÖRBUND	76
HUDDINGE SAMHÄLLSFÄSTIGHETER AB	76
HUGE BOSTÄDER AB	77
SÖDERTÖRNS ENERGI AB	78
SÖDERTÖRNS BRANDFÖRSVARSFÖRBUND	79

SRV ÅTERVINNING AB	79
KOMMUNKONCERN	80
SJÄLVFINANSIERINGSGRAD	81
INVESTERINGAR	81
LÅNESKULDSUTVECKLING	82
LÅN OCH BORGENSAMAR	83
DRIFTSBUDGET	84
BILAGOR	85

Mål och budget 2023 och planeringsramar för 2024–2025 för Huddinge kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktiges mål och indikatorer fastställs i enlighet med Vänsterpartiets förslag till Mål och budget för 2023–2025
2. Driftbudget, balansbudget och finansieringsbudget fastställs i enlighet med Vänsterpartiets förslag till Mål och budget 2023–2025.
3. Investeringsbudget fastställs i enlighet med Vänsterpartiets förslag till Mål och budget 2023–2025.
4. Huddinge kommun ingår under 2023 borgen så som för egen skuld för kommunens hel- eller delägda bolag, om maximalt 10 800,2 mnkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader i enlighet med förslag till Mål och budget 2023–2025.
5. I syfte att finansiera kommunen och dess bolag, i enlighet med Huddinge kommuns finanspolicy, ska Huddinge kommuns totala upplåningsram för 2023 uppgå till 10 541,0 mnkr.
6. Ändringar i taxor fastställs i enlighet med bilaga 8, med undantag för bilaga 8.8 HKF-8110, *avgifter inom Kulturskolan*, som revideras i enlighet med Vänsterpartiets förslag till förslag till Mål och budget 2023–2025.
7. Avfallstaxa 2023 fastställs i enlighet med bilaga 9 till förslag till Mål och budget 2023–2025.
8. "Så styrs Huddinge" fastställs i enlighet med bilaga 10 till förslag till Mål och budget 2023-2025.
9. Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv fastställs i enlighet med Vänsterpartiets förslag till Mål och budget för 2023-2024.
10. Kommunstyrelsen får i uppdrag att påbörja samhällsbyggnadsprojekt i enlighet med Plan för samhällsbyggnad i bilaga 5 till förslag till Mål och budget 2023–2025.
11. Ägardirektiv för Hüge Bostäder AB fastställs i enlighet med Vänsterpartiets förslag till Mål och budget 2023–2025.
12. Ägardirektiv för Huddinge Samhällsfastigheter AB fastställs i enlighet med Vänsterpartiets förslag till Mål och budget 2023–2025.

13. Förslag till Mål och budget 2023–2025 i övrigt inklusive skattesats (19:87) fastställs i enlighet med Vänsterpartiets förslag.
14. Kommunstyrelsen ges rätten att besluta om fördelning av anslag som budgeteras i reserverade medel för 2023.
15. Kommunstyrelsen får i uppdrag att arbeta fram ett förslag till en ny vision för Huddinge till Mål och budget för 2024 som minskar segregationen och arbetslösheten samt ökar tryggheten i de socioekonomiskt utsatta områdena i syfte att uppnå ett mer jämlikt, jämställt och hållbart Huddinge.
16. Kommunstyrelsen får i uppdrag att arbeta fram en strategi för att öka valdeltagandet i de områden där deltagandet är lågt i relation till andra kommuner, som del av en målsättning om att stärka demokratin i kommunen.
17. Kommunstyrelsen får i uppdrag att som del av samhällsbyggnadsplanen ta fram en handlingsplan för att tillgodose och säkerhetsställa byggande av fler hyresrätter med rimliga hyror samt ta ett särskilt ansvar för att möta efterfrågan på genomgångsbostäder samt boende anpassade för äldre, funktionsnedsatta, unga och studenter. Huga Bostäder AB ska ges ett särskilt ansvar för att ta fram bostäder med låga bygg- och boendekostnader. Markanvisningar ska även ges med villkor att bostäderna ska ha rimliga hyror.
18. Kommunstyrelsen får uppdrag ta fram en strategi för en klimatomställning i enlighet med Agenda 2030 och Parisavtalet.

Kommunstyrelsens beslut

19. Lokalresursplan 2023 för Huddinge kommun godkänns i enlighet med bilaga 7 till förslag till Mål och budget 2023–2025.
20. Inför varje enskilt inriktningsbeslut i lokalärenden ska nämnd och kommunstyrelse föreslå byggherre i enlighet med ny politisk inriktning.
21. Inför varje enskilt inriktningsbeslut i lokalärenden ska nämnd och kommunstyrelse föreslå verksamhetsutövare i enlighet med ny politisk inriktning.
24. Kommunstyrelsen delegerar fördelning av digitaliseringspotten från medelsreserven till kommundirektör.

En röd budget för välfärden, jämställdheten och miljön!

Politisk programförklaring

Jämlikt, jämställt och ekologiskt hållbart

Vänsterpartiet är ett socialistiskt och feministiskt parti på ekologisk och grön grund. Sverige och Huddinge är ett klassamhälle. Klyftorna mellan människor växer. Vänsterpartiets politik syftar till att minska klyftorna, stärka välfärden och skapa ett samhälle där alla människor kan delta på lika villkor. Vi vill ha ett Huddinge där människor tryggt kan lita på samhällets närvaro och som stöttar dem som behöver, ett solidariskt samhälle där alla bidrar efter förmåga och kompetens och garanteras ett gott liv genom vår gemensamma välfärd.

Vår politik utgår i grunden från strävan efter ett samhälle byggt på social och ekologisk rättvisa, jämställdhet och demokrati. Alla som bor och växer upp i

Huddinge ska ges goda och jämlika möjligheter till goda levnadsvillkor. Utsatta och behövande ska få det stöd och den hjälp de behöver.

Bostadskostnaderna är väldigt höga i Stockholmsområdet och många låginkomsttagare, unga och äldre har inte de ekonomiska förutsättningarna för att äga sin egen bostad. Det senaste decenniet har segregationen i kommunen ökat och den relativa fattigdomen har fördubblats. Mycket av den ökade segregationen har sin orsak i en utsatt och segregerad boendesituation. Det är även stora skillnader mellan de socioekonomiska förutsättningarna i de olika kommundelarna och bostadsområdena. För att vi ska ha en bostadspolitik som är hållbar och inkluderande måste fler hyresrätter med rimliga hyror byggas i Huddinge så att människor har någonstans att bo utan att behöva bli skuldsatta av höga lån och räntor. Segregationen måste brytas och miljonprogrammen behöver rustas upp och centrumanläggningarna göras mer attraktiva och levande i de socioekonomiskt utsatta områdena. Man ska känna sig trygg och trivas i sitt bostadsområde, oavsett vart i Huddinge man bor. Den kommunala servicen måste bli bättre och mer jämlik.

I Huddinge ska man både kunna växa upp och åldras tryggt och på ett inkluderande sätt med tillgång till meningsfulla kultur och fritidsaktiviteter avsett om man är pensionär, har föräldrar som är låginkomsttagare, ensamstående eller är nyanlända.

Som arbetsgivare ska vi erbjuda bra arbetsvillkor, en bra arbetsmiljö och goda möjligheter till att utvecklas inom sin profession. Våra arbetsplatser ska erbjuda heltidsanställningar och vikariatet inom välfärdsyrken ska minska genom fler fast anställda. Kommunen ska inkludera fackförbunden i för de anställda och deras arbetsplatser viktiga beslut och dialogen med dem måste stärkas.

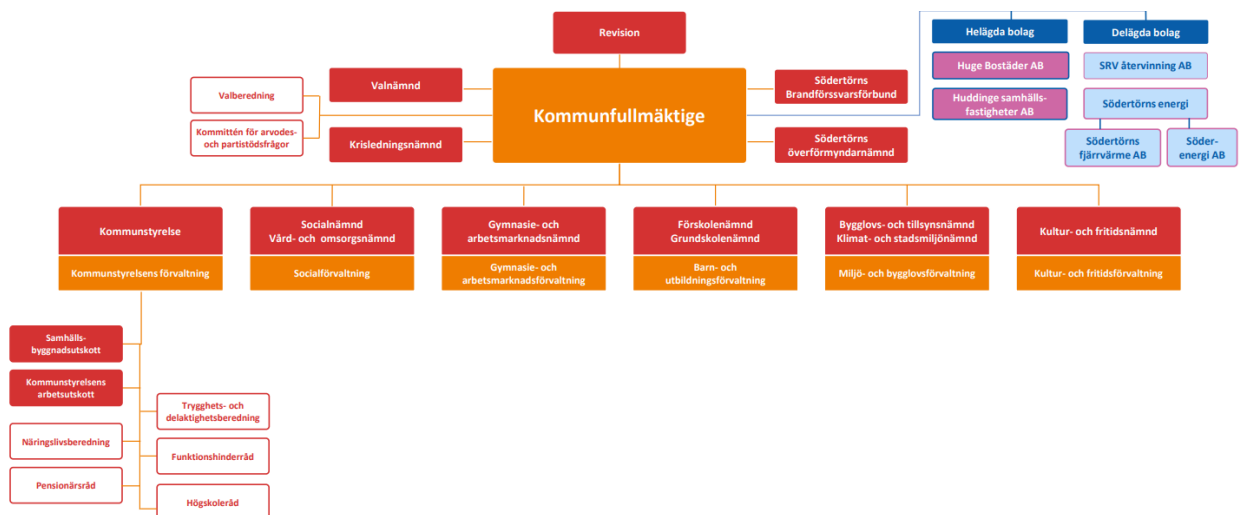
Den borgerliga koalitionens nedskärningar av välfärdens resurser har drabbat många Huddingebor. I valet 2022 satte Huddingeborna stopp för denna ohållbara politik genom att välja ett nytt styre som är baserat på stöd från Vänsterpartiet. I underlaget för det nya mittenstyret kommer Vänsterpartiet vara garanten för att välfärden prioriteras och byggs starkare igen de kommande fyra åren.

Sverige går mot hårdare tider. Det stundar en ekonomisk kris och vi ser hur inflationen redan nu skapat problem i avtalsrörelsen. Människors välfärd och jobb måste garanteras trots lågkonjunkturen. Därför ska Huddinge satsa sig ur krisen genom att förstärka välfärden. Huddinge står inför samma problem som många andra kommuner: de arbetsföra åldersgrupperna förväntas minska medan de icke-arbetsföra förväntas stiga och åldersgruppen äldre kommer öka mest. Det innebär att skatteunderlaget i kommunen kommer se annorlunda ut framöver och därmed möjligheterna till finansiering av välfärden.

Vår politik bygger på att skapa ett samhälle där vi gemensamt finansierar välfärden för att möta kommande utmaningar. Ett välmående samhälle där människor blir sedda och deras potential får fullt utlopp är också ett tryggt samhälle som skapar goda förutsättningar för kommande generationer. Vi vill se en långsiktig ekonomisk stabilitet för kommunens verksamheter. Satsningar på en starkare välfärd gagnar alla Huddingebor. Den skatt som medborgarna betalar måste vara rimlig och proportionerlig i förhållande till de behov och utmaningar som Huddinge har idag och i framtiden. Kostnaderna för ett starkare, grönare och tryggare samhälle måste bäras solidariskt av medborgarna. För detta behövs starkare ekonomi som ger större möjligheter till långsiktiga investeringar och ett hållbart samhälle för framtiden.

Resultatet av valet 2022 såg till att ett maktskifte kunde ske. Vänsterpartiet har tagit ansvar för att Huddinge ska kunna styras genom att släppa fram ett mittenstyre, men också driva igenom 17 vänsterreformer i överenskommelse. Dessa reformer, såsom rätt till heltid inom äldreomsorgen, gratis frukost på kommunens alla grundskolor samt att ge Huga direktiv om att bygga fler hyresrätter, ska genomföras under mandatperioden och är en bit på vägen mot en mer jämlik, jämställd och ekologiskt hållbar kommun.

Organisation

Huddinges organisation består av den kommunala förvaltningen, kommunalförbund samt hel- och delägda bolag. Högsta beslutande organ i Huddinge kommun är kommunfullmäktige med 61 ledamöter från olika politiska partier. Kommunfullmäktige utser kommunstyrelsen som består av 15 ledamöter. Kommunstyrelsen förbereder de ärenden som ska tas upp i kommunfullmäktige och är också ansvarig för att fullmäktiges beslut verkställs. För varje verksamhet i kommunen finns en politiskt ansvarig nämnd med ledamöter utsedda av kommunfullmäktige. Den kommunala styrningen ska vara transparent. Beslut som påverkar medborgarna ska vara tillgängliga och offentliga och språket ska vara lätt att förstå.

Budgetförutsättningar Samhällsekonomi

Det finns flera faktorer som påverkat samhällsekonomin negativt. Kriget i Ukraina har skaffat en geopolitisk oro som smittat av sig på ekonomin. Exempelvis har inflationen ökat globalt och slår också hårt mot den svenska ekonomin. Därför har Riksbanken höjt styrräntan snabbt under hösten. Målet är att stävja

inflationen och att försöka dämpa de framtida inflationsförväntningarna. Konjunkturinstitutet förväntar också att höjningarna av styrräntan kommer att fortsätta. På grund av den höga inflationen och högre räntor så kommer hushållens köpkraft att minska, vilket leder till minskad konsumtion. Dessa effekter förstärks ytterligare av utvecklingen i omvärlden. Den globala konjunkturen vänder också nedåt, vilket försämrar utvecklingen för den svenska exporten. Allt detta tillsammans gör att Konjunkturinstitutet bedömer att Sverige snart går in i en lågkonjunktur.

Glädjande nog är de offentliga finanserna starka. Det strukturella offentliga sparandet kommer under 2022 att uppgå till 1,0 procent av potentiell BNP. Även under 2023 kommer detta att uppgå till 1,0 procent enligt Konjunkturinstitutets prognoser. Dessa överskott leder till att Maastrichtskulden (skuld i förhållande till BNP) minskar från 36,2 procent 2021 till 28,3 procent 2023.

Arbetsmarknaden har blivit starkare och arbetslösheten sjunker från 8,8% 2021 till 7,4% 2022. Ovanstående beskrivningar av den kommande lågkonjunkturen gör dock att arbetslösheten beräknas öka under 2023 och 2024. Vid utgången av 2024 beräknas den uppgå till 8,0% enligt Konjunkturinstitutet.

Kommunsektorns ekonomiska förutsättningar

Kommunsektorn har uppvisat rekordresultat under de senaste åren, mestadels tack vare kraftigt höjda statsbidrag. Sektorn står dock nu inför en kraftigt försämrad ekonomisk situation, på såväl intäkts- som kostnadssidan. Skatteunderlaget som står för ungefär två tredjedelar av kommunernas intäkter revideras neråt med 0,7 procentenheter till 4,0 procent i SKR:s oktoberprognos. Det här är en relativt genomsnittlig ökning under senare tid, men den urholkas av en betydligt högre kostnadsökning än tidigare. SKR prognosticerar att priserna inom kommunal verksamhet ökar med 6,0 procent under 2023. Det är främst beroende på att inflationen driver upp kostnaderna, särskilt sektorns pensionskostnader som förväntas öka från 60 mdkr år 2022 till 120 mdkr år 2024.

Det innebär den reala skattekraftsutveckling är -2,7 procent under 2023, vilket är den lägsta sedan 1990-talet. Under 2024 förväntas skatteunderlaget och kostnaderna öka i samma utsträckning. Enligt SKR:s prognos sjunker priserna

under 2025, vilket skulle medföra en mycket stark utveckling för det reala skatteunderlaget.

Regeringens budgetproposition innehöll visserligen en höjning av det generella statsbidraget på sex mdkr. Denna höjning ger Huddinge kommun drygt 45 mnkr. Sammanlagt är det generella statsbidraget mer eller mindre oförändrat mellan 2022 och 2023 på grund av att pandemirelaterade bidrag tas bort.

Budgetpropositionen för 2023 innehöll ett flertal nya specialdestinerade bidrag. De största nya bidragen på sammanlagt en miljard kronor för 2023 gäller läroböcker, ökad tillgång till speciallärare, specialpedagogiska insatser och särskilda undervisningsgrupper samt att motverka ohälsa och ensamhet bland äldre. Hur dessa bidragen kommer att fördelas är ännu oklart. Nämnderna ska aktivt söka riktade statsbidrag i syfte att utveckla sina verksamheter.

Huddinges ekonomiska förutsättningar

Huddinge är en tillväxtkommun där befolkningen har ökat varje år och som förväntas fortsätta öka framöver. Det innebär att kommunen har ett växande behov av kommunal service. Det handlar om att bygga fler verksamhetslokaler som äldreboenden, skolor, förskolor för att behålla och rekrytera personal till verksamheterna. Genom Sverigeförhandlingen har Huddinge gått med på en högre byggnadstakt av bostäder.

Precis som kommunsektorn i stort har Huddinge kommun mycket goda ekonomiska resultat under pandemiåren. Även delårsrapporten per augusti visar på ett starkt resultat för perioden och prognosen för året är ett resultat på 7,5 procent av skatt, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Nämnderna beräknar sammantaget ett överskott. Bolagen prognostiserar sammantaget ett resultat i nivå med budget.

Detta ger Huddinge kommun en god ekonomisk grund att stå på. Samtidigt har kommunen höga ambitioner för bostadsbyggandet och befolkningstillväxten under 2020-talet, inte minst till följd av Sverigeförhandlingen beträffande Spårväg Syd. Ökningen innebär ett behov av utökad kommunal service. Det handlar om att bygga fler verksamhetslokaler, förskolor, skolor, äldreboenden med mera och att behålla och nyrekrytera personal till verksamheterna.

De senaste årens befolkningstillväxt i Huddinge har understigit tidigare prognoser. Om denna utveckling fortsätter kommer det få betydande ekonomiska effekter på grund av lägre intäkter och beläggningsgrad inom kommunala verksamheter än planerat.

Priskostnadsindexet för kommunal verksamhet ökar med hela 6,0 procent 2023. Ungefär hälften av ökningen beror på de kraftigt höjda pensionskostnaderna under 2023, vilka sammantaget ökar med ungefär 240 mnkr 2023 jämfört 2022. Under 2024 ökar pensionskostnaderna ytterligare för att sjunka år 2025. Tillsammans med låga befolkningsökning och oförändrade generella statsbidrag innebär det att 2023 och 2024 kan medföra den svagaste kommunalekonomiska utvecklingen sedan 1990-talet. År 2024 träder dessutom nya hyror i kraft, vilka riskerar att bli klart högre än dagens avtal på grund av höga ränte- och prisökningar.

I den preliminära ekonomiplanen för 2023 - 2024 hålls därför resultatnivån (exklusive exploateringsintäkter) till en procent av skatter och bidrag. För att klara de finansiella målen, med en hög planerad utbyggnadstakt och stora investeringar, är det viktigt att resultatmålet fortsatt hålls på en stabil nivå och att bolagen uppnår goda resultat. Mot denna bakgrund får kommunstyrelsen i uppdrag att göra en översyn av kommunens finansiella mål. Översynen ska analysera de nuvarande målens hållbarhet och ändamålsenlighet i ett längre perspektiv.

Befolkningsutveckling

I Huddinge kommun ökade befolkningen år 2021 med 0,6 procent eller 717 personer. Det är en högre ökning jämfört med år 2020 då ökningen var den lägsta på 30 år. I jämförelse med övriga år under 2000-talet är befolkningsökningen låg i Huddinge kommun år 2021. Anledningen till den 12 låga ökningen av befolkningen är ett negativt flyttnetto samt ett jämförelsevis lågt födelsenetto. Statistik för de första tre kvartalen 2022 visar på en befolkningsökning i Huddinge på totalt 505 personer, eller 0,44 procent.

Befolkningsprognos för Huddinge kommun är framtagen i april 2022 och det prognostiseras en ökning på totalt 836 personer år 2022. Under de kommande 10 åren förväntas antalet invånare öka på grund av en naturlig befolkningsökning, det föds fler än det dör, men även på grund av att kommunen prognostiseras ha ett positivt flyttnetto. Det är en lägre prognostiserad ökningstakt jämfört med de senaste 10 åren vilket beror på antaganden om lägre flyttnetton samt även lägre födelsenetto i början av prognosperioden. I slutet av prognosperioden är det flyttnettot som prognostiseras leda till en högre ökningstakt av befolkningen.

Ekonomiplan 2023 – 2025

Ekonomiplanen utgår från fastställd budget för 2022, befolkningsprognos i april 2022, skatteprognos och preliminära beräkningar över utjämningsystemen från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i oktober 2022.

Ekonomiplan 2022–2025

	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens kostnader/intäkter	-6 516,6	-6 995,3	-7 287,1	-7 446,7
Exploatering/gatukostnadsersättning	137,3	134,5	53,7	306,0
Avskrivningar	-210,2	-210,2	-230,2	-250,2
Verksamhetens nettokostnader	-6 589,6	-7 071,1	-7 463,6	-7 390,9
Skatteintäkter	5 726,0	6 155,9	6 433,6	6 699,2
Generella statsbidrag och utjämning	1 119,0	1 151,7	1 150,4	1 138,2
Skatter, utjämning och statsbidrag	6 845,0	7 307,5	7 584,0	7 837,3
Verksamhetens resultat	255,4	236,5	120,4	446,4

Finansiella intäkter	145,2	243,6	249,5	242,4
Finansiella kostnader	-126,3	-272,2	-240,1	-177,8
Resultat	274,3	207,8	129,8	511,0
Ekonomiskt mål	137,0	73,3	76,1	205,0
Ekonomiskt mål % av skatt mm	2,0%	1,0%	1,0%	2,6%
Resultat % av skatt mm	4,0%	2,8%	1,7%	6,5%

Skatt, kommunalekonomisk utjämning och bidrag

Intäkt/kostnad	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Allmän kommunalskatt	6 173,4	6 433,6	6 699,2
Prognos slutavräkning	-17,5	0,0	0,0
S: a skatt	6 155,9	6 433,6	6 699,2
Inkomstutjämningsbidrag	643,1	682,4	732,8
Kostnadsutjämningsbidrag	247,4	215,0	187,6
Införandebidrag	0,0	0,0	0,0
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0
Regleringsbidrag/-avgift	220,2	217,4	177,1
Avgift till LSS-utjämning	-171,4	-172,7	-174,1
Bidrag staten	8,2	0,0	0,0
Kommunal fastighetsavgift	204,2	208,2	214,8
S: a utjämning och bidrag	1 151,7	1 150,4	1 138,2
S: a skatt, utjämning och bidrag	7 307,5	7 584,0	7 837,3

Skatteunderlagsutveckling

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) gör i sin oktober-prognos en nedrevidering av skatteunderlagets ökningstakt för 2023 från 4,7 till 4,0 procent. I ekonomiplanen antas skatteunderlaget för Huddinge öka i samma takt som för riket.

Kommunala skattesatsen

Kommunalskatten i Huddinge år 2023–2025 är beräknad till 19,87 öre per skattekrona.

Förra året sänkte högerkoalitionen skattesatsen med 30 öre, motsvarande 90 miljoner kronor. Pengarna som kommunen gick miste om kan jämföras med cirka 120 heltidstjänster för lärare eller 165 heltidstjänster för undersköterskor. Vi

menar att det var en ansvarslös politik som gynnade de få, samtidigt som kommunens verksamheter fortsatte att svältas ut. Med två ekonomisk tuffa år framför oss, många år av nedskärningar och behov i verksamheterna som inte har tillgodosetts, menar vi att välfärden återigen måste byggas stark igen och de anställdas arbetsmiljö måste förbättras.

Vänsterpartiet föreslår en skattesats på 19,87 öre som ger utrymme för att vi på ett solidariskt och kollektivt sätt ska kunna finansiera en välfärd att lita på samt återfå kontrollen över den igen. Kommunens demografi kräver att kommunen har tillräckliga medel för att för att finansiera välfärden idag, vi ser det som ett ännu viktigare mål, än att låta pengar vila på hög eller bibehålla en tidigare sänkt skatt som bara gynnar de få. På så sätt säkrar vi ett välmående Huddinge både nu och för framtida generationer och en politik som gynnar fler. Så länge som det finns behov att tillgodose i verksamheterna så finns i praktiken inget utrymme för skattesänkningar. De nedskärningar i verksamheterna som har finansierat skattesänkningar under den borgerliga koalitionen tid vid styret har slagit särskilt hårt mot barn-och unga i skolan, tillgången till kultur och fritidsaktiviteter, de anställdas arbetsmiljö, de äldre och de funktionshindrade.

Bästa vägen att gå framåt mot trygg och hoppfull framtid för fler, är enligt vår mening genom att finansiera välfärden tillsammans, detta så inte enskilda familjer eller människor som redan har det tufft ska behöva drabbas eller riskera att slås ut. Det ekonomiska gapet måste minska för att vi ska kunna få en mer jämlik, jämställd och hållbar kommun.

Indikatorer	2020	2021	2022	2023	Mål
Skattesats till kommun (%)	19,87	19,77	19,47	19,87	En skattenivå som klarar av finansiering en av en stark välfärd.

Kommunalekonomiskt utjämningsystem

I syfte att ge likvärdiga ekonomiska förutsättningar mellan landets 290 kommuner finns kommunalekonomisk utjämning som främst utjämnar för skillnader i

skattekraft (inkomstutjämningen) och strukturellt behov som befolkningssammansättning, geografi och socioekonomi (kostnadsutjämningen). Därutöver finns bland annat en regleringspost som är skillnaden mellan statens generella statsbidrag och sektorns bidrag från främst inkomstrespektive kostnadsutjämningen. Regleringsposten påverkas framför allt av ändrade nivåer av det generella statsbidraget. Under kommunal utjämning redovisas även intäkter från kommunala fastighetsavgiften. Huddinge kommuns skattekraft är 103,9 – det vill säga fyra procent över riksgenomsnittet. Kommunens inkomstutjämningsbidrag blir därför 643 mnkr år 2023. Enligt kostnadsutjämningen har Huddinge kommun en behovsstruktur som är 4,4 procent högre än rikssnittet och därför får kommunen ett bidrag på 247 mnkr. Regleringsposten förväntas bli 220 mnkr.

Resultatutjämningsreserv

Huddinge kommun har avsatt 674 mnkr i resultatutjämningsreserv. Reserven är avsedd att utjämna normala svängningar i intäkterna över konjunkturcyklerna, med syfte att täcka sviktande skatteunderlag vid befarad eller konstaterad konjunktturnedgång. Riktvärdet för när det är tillåtet att disponera medel ur reserven är när den årliga tillväxten i det underliggande skatteunderlaget i riket är lägre än den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. En ytterligare förutsättning är att medlen från resultatutjämningsreserven ska täcka ett negativt balanskravsresultat. För planeringsperioden används inte medel ur resultatutjämningsreserven.

Kommunalekonomisk utjämning

I syfte att ge likvärdiga ekonomiska förutsättningar mellan landets 290 kommuner finns kommunalekonomisk utjämning som främst utjämnar för skillnader i skattekraft (inkomstutjämningen) och strukturellt behov som befolkningssammansättning, geografi och socioekonomi (kostnadsutjämningen). Därutöver finns bland annat en regleringspost som är skillnaden mellan statens generella statsbidrag och sektorns bidrag från främst inkomstrespektive kostnadsutjämningen. Regleringsposten påverkas framför allt av ändrade nivåer

av det generella statsbidraget. Under kommunal utjämning redovisas även intäkter från kommunala fastighetsavgiften.

Huddinge kommuns skattekraft är 103,9 – det vill säga fyra procent över riksgenomsnittet. Kommunens inkomstutjämningsbidrag blir därför 643 mnkr år 2023. Enligt kostnadsutjämningsstrukturen har Huddinge kommun en behovsstruktur som är 4,4 procent högre än rikssnittet och därför får kommunen ett bidrag på 247 mnkr. Regleringsposten förväntas bli 220 mnkr

LSS-utjämning

Huddinges standardkostnad för LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) är lägre än genomsnittet för riket och för 2023 beräknas en avgift på 171 mnkr. Den kommunala fastighetsavgiften år 2023 beräknas preliminärt till 204 mnkr, en ökning med 8 mnkr jämfört med 2022

Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter består av räntor och borgensavgifter på utlåning och vidareutlåning till kommunala bolag, räntor på banktillgodohavanden eller annan placering av likviditetsöverskott, samt utdelning från kommunala bolag. I ekonomiplanen är det inräknat 12 mnkr i utdelning från Södertörns Energi AB per år. Utdelning från Huga Bostäder AB uppgick till 10 mnkr år 2022. Utdelningen på 10 mkr som har tagits ut årligen hittills av den borgerliga koalitionen, kommer att stanna kvar i bolaget till förmån för upprustning och renoveringar i befintliga bestånd. De finansiella kostnaderna består av främst räntor på den upplåning som görs av kommunens internbank för vidareutlåning, finansiella kostnader för pensionsskulden samt indexuppräkningsavseende åtaganden kopplade till medfinansiering. Sammantaget har budgeten för finansnettot 2023 beräknats till minus 29 mnkr att jämföra med plus 19 mnkr i budgeten för 2022. Förändringen förklaras främst av ökade finansiella kostnader för pensionsskulden till följd av höjt prisbasbelopp. Finansiella kostnader för pensionsskulden beräknas till 112 mnkr 2023, 103 mnkr 2024 och 53 mnkr 2025. Det kan jämföras med en prognostiserad kostnad om 26 mnkr för 2022. Finansnettot påverkas också av att högre räntor innebär ett bättre utfall för kommunens vidareutlåning, samtidigt som räntekostnaderna då ökar för bolagen.

Verksamheternas nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader för planeringsperioden redovisas som förändringar i förhållande till den av kommunfullmäktige beslutade budgeten för 2022.

Verksamhetens nettokostnader 2022 - 2025, mnkr

netto mnkr	TOT	KS	FSN	GSN	GAN	SN	VON	KFN	BTN	NSN	Rev	ÖF	Reserv	Finansf	Exploat	Avskrivn.
Budget 2022	6 589,6	663,0	891,3	1 945,1	798,2	433,6	1 262,1	245,9	51,5	178,6	3,6	7,0	213,7	-176,9	-137,3	210,2
Volym	41,9	0,8	-4,8	2,5	7,5	1,1	28,8	0,2	1,1	3,8	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokaler	23,8	0,0	1,4	25,4	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-4,0	0,0	0,0	0,0
Uppräkning	132,0	13,7	17,7	39,8	15,9	8,8	26,2	4,8	1,1	3,8	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	283,8	34,3	26,3	92,7	12,6	30,8	65,8	8,9	3,4	25,3	0,0	0,0	-65,5	46,4	2,8	0,0
Plan 2023	7 071,1	711,8	931,9	2 105,5	835,2	474,2	1 382,9	260,0	57,1	211,5	3,7	8,0	144,2	-130,6	-134,5	210,2
Volym	36,1	2,7	-1,3	-6,0	10,4	3,7	22,0	0,9	0,4	3,5	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokaler	144,6	0,0	0,7	-2,3	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	145,0	0,0	0,0	0,0
Uppräkning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	211,8	3,6	-0,3	17,2	-5,9	12,7	-5,9	-1,7	-0,1	8,6	0,0	0,0	67,4	15,6	80,8	20,0
Plan 2024	7 463,6	718,0	931,0	2 114,3	840,9	490,5	1 399,0	259,2	57,3	223,5	3,7	8,0	356,5	-115,0	-53,7	230,2
Volym	54,7	4,0	4,7	-4,8	10,0	5,6	32,5	1,3	0,5	0,8	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokaler	41,4	-0,7	2,1	-1,5	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	40,0	0,0	0,0	0,0
Uppräkning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	-168,8	3,2	0,0	0,0	2,0	7,6	-2,2	0,0	0,0	3,1	0,0	0,0	186,2	-136,5	-252,3	20,0
Plan 2025	7 390,9	724,5	937,9	2 108,0	854,4	503,7	1 429,3	260,4	57,8	227,5	3,7	8,1	582,7	-251,5	-306,0	250,2

Volym

Volymförändringar är beräknade med kommunens befolkningsprognos och verksamhetsstatistik som grund. Andelen barn som beräknas vara inskrivna i förskolan är i princip oförändrat jämfört med tidigare budgetperiod. Elever i grundsärskolan har ökat kraftigt de senaste åren och antalet elever är uppjusterat i volymberäkningen, motsvarande 8,6 mnkr 2023. Elever i gymnasiesärskolan har beräknats öka mer de kommande åren och antalet elever är uppjusterat i volymberäkningen. Som en följd av arbetet med att fler äldre ska kunna bo hemma längre förväntas andelen äldre på särskilt boende minska och antalet hemtjänsttimmar per invånare öka. Natur- och stadsmiljönämnden får ett tillskott på 3,8 mnkr 2023 för drift och underhåll av nya objekt (gång- och cykelvägar, parker, lekplatser, med mera).

Lokaler

I budgeten för planeringsperioden har nämndernas budgetar räknats upp med sammantaget 30 mnkr för lokalkostnader. Främst avses kostnader för ny- och ombyggnation av lokaler för grundskolan. Därutöver har 137 mnkr avsatts i medelsreserven för om- och nybyggnation av förskolor, skolor och anläggningar för kultur och fritid, för ytterligare prioritering i arbetet med nämndernas verksamhetsplaner. För övriga nämnder ingår utrymmet för tillkommande lokalhyror i volymtilldelningen. Hyreskostnaderna är oförändrade 2023 för de lokaler som hyrs av Huddinge Samhällsfastigheter. År 2024 kommer ett nytt treårigt hyresavtal att träda i kraft. För ny hyresavtalsperiod avseende verksamhetslokaler avsätts 105 mnkr år 2024–2025. För fritidsgård i Grantorp har 2,4 mnkr per år avsatts i reserverade medel och medel har även avsatts för mindre lokalanpassningar i Fleminghallen.

Biblioteken är viktiga kunskapsbyggande verksamheter. Trångsund har stått utan ett bibliotek i flera år. Vi vill att man åter öppnar ett bibliotek i Trångsund.

Vi vill också att alla grundskolor i kommunen som idag inte har tillagningskök ska få det och att det ska utredas hur man kan lokalisera tillagningskök på de skolor som idag inte har det, Visättraskolan och Kungsklippeskolan är två av dom som har en stor efterfrågan och idag hade gynnats av att ha egna tillagningskök.

Uppräkning för löner och priser samt hyror

Samtliga nämnder får en uppräkning med 2% för löne- och kostnadsökningar. Detta för att det inte ska behöva göra nedskärningar i verksamheterna vilket påverkar kvalitén och slår hårt mot arbetsmiljön för de anställda. Det är viktigt att Huddinge klarar av att nyrekrytera och behålla nya medarbetare. En kompensation finns också inlagd för hyror.

Övriga budgetförändringar

Vänsterpartiets satsningar (mnkr)	2023	2024	2025
40 öres skattehöjning	124,4	129,6	134,9
Sänkning av politikerarvode till 2010 års nivå	7,1	7,3	7,4
Uppräkningar med 1% för alla nämnder	-68,0	-68,3	-68,9

Aktivering av reserverade medel för pris- och lönekomensation (1%)	-64,0	-64,0	-64,0
Förebyggande arbete istället för övervakningsshetskameror	2,9	4,3	5,0
Prioriterade satsningar:			
Kompetensutveckling (VON)	-3,0	-3,0	-3,0
Stöd till barn som är i behov av särskilt stöd	-4,0	-5,0	-5,0
Obligatorisk planeringstid	-0,5	-0,5	-0,5
Modersmålsutveckling	-2,0	-2,0	-2,0
Stärkt elevhälsa	-3,0	-3,0	-3,0
Ökad kvalitet på fritidshem	-3,0	-3,0	-3,0
Öka det socioekonomiska stödet	-0,5	-18,0	-18,0
Mindre klasser och barngrupper	-5,0	-10,0	-10,0
Tillagningskök på de skolor inte har det	-0,5	-7,0	-7,0
Stärk kvalitén i yrkesutbildningarna	-1,0	-2,0	-3,0
Stärk kvalitén på SFI	-1,0	-2,0	-3,0
Förebyggande av våld i nära relationer	-2,0	-3,0	-3,0
Avhopparverksamhet	-4,0	-5,0	-5,0
Fler fältsekreterare	-2,0	-2,0	-2,0
Pilotverksamhet med 6-timmars arbetsdag	-0,5	-0,5	-0,5
Stärk kvalitén inom funktionshinderområdet	-2,0	-4,0	-4,0
Inled utredning om att avveckla LOV	-0,5	-0,5	-0,5
Motverka digitalt utanförskap	-1,0	-1,0	-1,0
Stöd till föreningsliv och studiefremjandet/folkbildning	-1,0	-3,0	-4,0
Fritidsgård i Masmo	-0,5	-2,0	-2,0
Återöppna biblioteket i Trångsund	-0,5	-4,0	-1,5
Avgiftsfri Kulturskola	-3,0	-3,0	-3,0
Utbildning i normkritisk tänkande för fritidspersonal	-1,0	-1,0	-1,0
Feministisk stadsplanering	-1,0	-2,0	-2,0
Upprustning av miljonprogrammen	-2,0	-3,0	-4,0
Rening av våra sjöar och dagvattensystem	-5,5	-7,0	-10,0
Socialinvesteringsfond	-5,0	-5,0	-5,0
Inför GYF	-0,5	-1,0	-1,0
Inget vinstuttag i Hüge	-8,0	-6,0	-3,0
Öppen förskola i Visättra	-0,5	-2,0	-1,0
Ökat valdeltagande	-2,0	-3,0	-2,0
<u>Klimatomställning</u>	<u>-7,0</u>	<u>-10,0</u>	<u>-10,0</u>
Totalt	-70,6	-114,6	-108,6

Huddinge ska ha en god ekonomi och verksamheternas behov ska tillgodoses. Vi ska ha en stark gemensam välfärd som återspeglas i de verksamheter som kommunen erbjuder och som alltid står beredd att bistå Huddingeborna i deras vardag.

Huddinge ska vara en bra kommun att arbeta i. Som organisation ska kommunen alltid sträva efter att vara en så bra arbetsgivare som möjligt. Där arbetsmiljön har

brister ska konkreta och utvärderingsbara handlingsplaner tillsättas för att råda bot på situationen. Chefer och arbetsledare ska vara arbetsmiljöcertifierade. Förskolenämnden ska i större utsträckning jobba planmässigt med att stärka personalens kompetens i olika frågor, som exempelvis neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Personalen ska ha goda förutsättningar att planera verksamheten och planeringstiden ska vara obligatorisk. Kompetensförstärkning ska även ske när det gäller genuspedagogik. En uppräknig för pris- och löneökningar görs med 2 procent.

Grundskolenämnden kompenseras med 2 procent för pris- och löneökningar. Lärartätheten ska också öka och andelen behöriga lärare ska öka. Medel skjuts också till för att påbörja arbetet med att minska storleken på klasserna för varje elev ska bli sedd och få den hjälp de behöver. Skolbarnomsorgens kvalitet ska höjas och barn i behov av särskilt stöd ska få det. Under mandatperioden kommer det socioekonomiska stödet till skolorna att ses över för att garantera en likvärdig och bra undervisning var man än bor i kommunen.

Resurser ska även läggas på att stärka elevhälsan. Under mandatperioden ska arbetet mot hedersrelaterat våld- och förtryck stärkas upp så att kompetens om hur dessa problem identifieras finns hos personalen på varje skola. Elever som kan sitt modersmål lär sig också lättare sitt andraspråk, resurser ska därför skjutas till för att förstärka modersmålsundervisningen och göra den mer lättillgänglig via Språkcentrum. Detta är en del av Vänsterpartiets överenskommelse med mittenstyret.

En utredning om sociala och ekonomiska konsekvenser av att införa heltid som norm kommer göras under mandatperioden som ett resultat av Vänsterpartiets förhandlingar med mittenstyret. Framför allt handlar det om att sätta fokus på vård- och omsorgsnämnden vars verksamhet organiserar många av de anställda i Huddinge kommun som har fysiskt ansträngande jobb. Nämnden ges också en uppräknig för pris- och lönekomensation om 2 procent. Det behövs också en ny modell för att ersätta minutjakt och pressade scheman inom hemtjänst och äldreomsorg med en verksamhet som sätter vårdtagaren och dennes behov och önskemål i fokus. En förstärkning av arbetet med funktionshinderfrågor behöver

göras och pengar behöver investeras i mer välfärdsteknik och för att motverka det digitala utanförskapet. En utredning ska också tillsättas om att avveckla LOV inom vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden.

Kommunstyrelsen får ett tillskott för att inleda arbetet med att öka valdeltagandet. I valet 2022 sjönk valdeltagandet i Huddinge kommun som helhet och i vissa valkretsar var det lägre än 50 procent. Vänsterpartiet vill öka kommunens närvaro i socioekonomiskt utsatta områden genom medborgarkontor och kampanj för ökat medborgarinflytande genom medborgardialoger. Redan nu vill vi också inleda arbetet för att öka valdeltagandet i valet till Europaparlamentet 2024. En överenskommelse har gjorts mellan Vänsterpartiet och det tillträdande mittenstyret som innebär att en utredning om kommunens höga sjukskrivningstal ska tillsättas. Denna utredning ska särskilt fokusera på de höga sjukskrivningstalen bland kvinnor. Kommunstyrelsen får också en uppräkningsom 2 procent för pris- och lönekomensation.

Vänsterpartiet vill göra kultur och fritidssysselsättning tillgänglig för fler. Därför vill vi satsa på att se över hur man kan sänka och så småningom ta bort avgifterna i kulturskolan, avgiftsfria aktiviteter för barn och unga och bättre öppettider på biblioteken. En överenskommelse har gjorts mellan Vänsterpartiet och mittenstyret som innebär att ett pilotprojekt kommer startas under 2023 där ett sportotek/en fritidsbank kommer startas för utlåning av fritids- och idrottsutrustning.

Föreningar som arbetar i Huddinge och får stöd av kommunen för sin verksamhet måste följa grundläggande demokratiska principer och verka för jämställdhet och mot diskriminering. En överenskommelse mellan Vänsterpartiet och mittenstyret ska göra kontrollen av föreningarnas efterlevnad av dessa villkor tydligare. Fritidsgårdarna som stängdes i Masmo, Flemingsberg och Visättra ska återöppnas. Nämnden får en uppräkningsom 2 procent för pris- och löneökningar.

I Huddinge ska alla människor få den hjälp och det stöd de behöver från samhället. I yttersta fall handlar detta om sociala insatser under socialnämndens

ansvarsområde. Vänsterpartiet räknar upp nämndens budget med 2 procent för pris- och lönekompensation. Vi vill också satsa på fler fältsekreterare för förebyggande och uppsökande arbete, en avhopparverksamhet med egen budget och ett pilotprojekt med 6 timmars arbetsdag på socialförvaltningens individ- och familjeenhet. Områdesvärdar med en naturlig koppling till sina områden ska skapa trygghet särskilt bland ungdomar. Arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld ska stärkas. En överenskommelse mellan Vänsterpartiet och det tillträdande mittenstyret innebär också att det förvaltningsövergripande samordningsarbetet ska stärkas när det gäller kvinnor som utsätts för mäns våld eller hedersrelaterat våld- och förtryck.

Huddinge ska göra vad man kan för att minska klimatpåverkan. En överenskommelse mellan Vänsterpartiet och mittenstyret kommer ge en informationskampanj riktad till Huddingeborna som informerar om vad man kan göra för att minska klimatpåverkan i sin vardag. Vänsterpartiet och mittenstyret har också kommit överens om att Huddinge Samhällsfastigheter AB och Hüge Bostäder AB ska ha solpaneler på taken där det är möjligt att arbeta mer strategiskt med energieffektivisering. Feministisk stadsplanering ska praktiseras vid nybyggnation för att göra det offentliga rummet tryggare för kvinnor och vid nybyggnation ska också beräkningsmodellen grönytefaktor (GYF) praktiseras. Hanteringen och reningen av våra vattendrag behöver prioriteras, bland annat genom fosforfällning i Drevviken. En uppräknings med 2 procent för pris- och löneökningar görs för natur- och stadsmiljönämnden.

I gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens arbete måste modersmålsundervisningen prioriteras. Den som behärskar sitt modersmål väl behärskar i regel även sitt andraspråk bättre. Tillsammans med detta behövs en satsning på behöriga lärare inom SFI och gymnasieskolans SVA-verksamhet samt språkintruktionsprogrammen. Man behöver också prioritera feriepraktik och sommarjobb för ungdomar. Nämnden får en uppräknings om 2 procent för pris- och lönekompensation.

Bygglövs- och tillsynsnämndens budget räknas upp med 2 procent för pris- och lönekompensation.

Politikerarvoden föreslås sänkas till 2010:s nivå, vilket innebär en besparing på 7,1 mnkr.

Utredningar

För att stärka måluppfyllelsen när det gäller kommunfullmäktiges mål prioriteras nedanstående utredningsuppdrag.

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att kartlägga orsaker bakom sjukfrånvarotalen och vid behov föreslå åtgärder för att minska sjukfrånvaron och en bättre arbetsmiljö där behov finns.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda möjligheten att införa heltid som norm. Utredningen ska innehålla ekonomiska och sociala konsekvenser.
3. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder utreda en samlad funktion för kost- och måltidsbespisning för Huddinges samtliga kommunala enheter inom omsorg och skola i syfte att nå högre effektivitet genom minskat matsvinn, effektiviserad driften och ökad upplevd kvalitet.
4. Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med vård- och omsorgsnämnden och förskolenämnden utreda möjlighet och konsekvenser av att införa språkkompetensutveckling inom förskola och äldreomsorg.
5. Kommunstyrelsen får i uppdrag att göra en översyn av kommunens finansiella mål. Översynen ska analysera de nuvarande målens hållbarhet och ändamålsenlighet i ett längre perspektiv. Vid behov kan nya mål föreslås som bibehåller en stabil ekonomi och upprätthåller generationsprincipen.
6. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda nuläge och förutsättningar för att möta ny politisk inriktning för lokalprojekt som planeras startas under perioden.
7. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att tillsammans med grundskolenämnden och utreda möjligheten att samlokalisera delar av grund- och gymnasiesärskola i syfte att säkerställa en individanpassad verksamhet av hög kvalitet, platstillgång och ökad kostnadseffektivitet.

8. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att ta fram ett strukturprogram för komvux samt för automatisering av antagning till komvux.

9. Kommunstyrelsen får i uppdrag att skapa ett effektivt och strukturerat återbruksarbete inom kommunkoncernen, i samarbete med kommunens avfallsbolag och eventuella externa aktörer.

10. Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda hur hemtjänsten kan utvecklas för att öka kvaliteten för brukarna genom personalkontinuitet, flexibilitet och hänsyn till vars och ens individuella behov. En hållbar bemanningsstrategi och kvalitetssäkrad kompetens där delaktighet och reellt inflytande för medarbetare som möter individer i behov av stöd, vård och omsorg ska stå i fokus.

Exploateringsverksamhet

Det resultatpåverkande utfallet i exploateringsverksamheten är i ekonomiplanen beräknat till 494 mnkr för perioden 2023–2025. De förväntade intäkterna består främst av markförsäljningar, framför allt i Flemingsberg. Huvuddelen av försäljningsintäkterna är prognostiserade i 18 planeringsprojekt vilket innebär större risk för att intäkterna skjuts framåt i tid. I resultatet från exploateringsverksamheten ingår även gatukostnadsersättning och exploateringsersättning från markägare och exploatörer för investeringar i allmänna anläggningar som kommunen har genomfört. De intäkterna beräknas sammantaget uppgå till 115 mnkr för perioden 2023–2025. Kommunen har genom avtal med Svenska Kraftnät åtagit sig att betala ersättning för att kraftledningarna rivs och exploateringsbar mark skapas. Bedömningen är att ledningarna har rivits 2025 och då ska en ersättning på 47 mnkr betalas ut vilket påverkar resultatet från exploateringsverksamheten.

Plan för samhällsbyggnad

Plan för samhällsbyggnad innehåller förslag till start av nya exploateringsprojekt och investeringsprojekt under 2023. Förslaget är baserat på beslutade planbesked, kommunala styrdokument och politiska prioriteringar. Förslaget omfattar åtta exploateringsprojekt och tio investeringsprojekt. Föreslagna bostadsprojekt överensstämmer väl med gällande översiktsplan och andra styrande dokument och bidrar till en ekologisk och socialt hållbar utveckling. Bostadsprojekten har god tillgång till kollektivtrafik. För att nå de långsiktiga kvantitativa målen som har lagts fast genom avtalet för Sverigeförhandlingen behöver ytterligare bostadsprojekt tillkomma. Planberedskapen bedöms som god med 20 000 bostäder i pågående planering (program och detaljplaner). Utvecklingsprogrammen visar att det finns stor potential för ytterligare bostäder i attraktiva lägen. Föreslagna investeringar stödjer önskad utveckling av bostäder och arbetsplatser och bidrar till måluppfyllelse enligt översiktsplanen, trafikstrategin och Mål och budget 2023–2025. I urvalsprocessen av projekt med start 2023 har ekonomiska konsekvenser av respektive projekt bedömts. Alla exploateringsprojekten avseende bostäder och arbetsplatser bedöms ge ett ekonomiskt överskott eller ett nollresultat. Investeringsprojekten är skattefinansierade, eller finansieras helt eller delvis genom exploateringsbidrag. För gång- och cykelvägar ges bidrag från staten genom avtal enligt Sverigeförhandlingen och det finns även andra statliga bidrag att söka som kan täcka upp till 50 procent av investeringen. I Mål och budget 2023–2025 redovisas endast konsekvenser till och med 2027. Kommunstyrelsens förvaltning arbetar även med bedömningar av mer långsiktiga ekonomiska konsekvenser till följd av samhällsbyggandet. Sammantaget innebär kommunens ambitiösa fysiska utveckling omfattande investeringar under lång tid, men också betydande exploateringsintäkter. Det finns en tendens till att större investeringar behöver göras tidigt i ett områdes utveckling, medan exploateringsvinster är utspridda över en längre tid. Bedömningen är att överskott från exploatering och investeringsbehov följs åt relativt väl fram till 2035.

Lokalresursplan

Lokalresursplan för Huddinge innehåller förslag på uppdrag och förstudier för att möta nämndernas framtida lokalbehov. Förslaget är baserat på nämndernas lokalbehovsprognoser och har remitterats till nämnderna för yttranden. 2023 års lokalresursplan har utvecklats utifrån kommunens lokalförsörjningsprocess, föregående års lokalresursplan, och den vidareutvecklar styrprocesser, samarbete med förvaltningar i syfte att säkerställa tillgången av verksamhetslokaler, anläggningar och vissa bostadstyper. Kommunens verksamhetslokaler och verksamhetsanläggning ska bidra till en ändamålsenlig, effektiv och sund verksamhetsmiljö som skapar förutsättning för hög produktivitet och kvalitet i kommunens verksamheter. Kostnaderna ska vara rimliga och med största möjliga kvalitet. Detta kräver samordning och planering med ett kommunövergripande perspektiv. Ändamålsenlighet handlar att verksamheten ska ha lokaler och anläggningar som är anpassade efter verksamhetens behov, med en god arbetsmiljö för kommunens personal.

Satsningar för att bygga välfärden stark igen

Huddinge kommun står inför stora utmaningar de kommande åren. För att möta dem krävs en stark och stadig välfärd för att tillgodose kommunens utmaningar. En bra välfärd innebär att vi har en jämlik vård- och omsorg, utbildning, socialt skydds nät, jämställd arbetsmiljö och att kommunens invånare har ett tryggt och meningsfullt liv. Vi har inte råd med att effektivisera när det påverkar välfärden och människors liv negativt. Ekonomin ska alltid vara ett medel för att uppnå en god välfärd, inte tvärtom.

Jämförelsen mellan kommunerna som vi utgår ifrån är problematiska och missvisande. Det beror dels på att de demografiska och socioekonomiska lägena ter sig väldigt olika mellan kommunerna och man har olika förutsättningar för vart pengarna resurserna behöver delegeras, samtidigt som jämförelserna baseras på hur mycket resurser som man lägger på verksamheterna jämfört

med resultaten man sedan får. Man tar därför inte hänsyn till de sociala eller ekologiska hållbarhetsfaktorerna utan utgår bara från hur attraktiv och populär kommunen är gentemot jämförelsekommunerna.

För att säkra att kommunens resurser återinvesteras i verksamheten behöver vi bli bättre på kvalitetskontroller och uppföljningar av avtal. För två år sedan var tre privata hemtjänstföretag under utredning av IVO. Kommunen behöver bli bättre på att följa upp och kontrollera att de ekonomiska resurserna inte förskingras.

Vänsterpartiet vill också avskaffa LOV:en. Därför föreslår vi att en utredning görs för att ta reda på hur vi gradvis kan avveckla den. Vi har inget emot valfrihet, men den kan inte bara innebära det för företagen som ska etablera sig eller riskkapitalbolag som oftast har vinstmaximering som sin enda målsättning. Idéburna verksamheter och kooperativ med olika profileringar är bra alternativ, då de återinvesterar vinsten för att förbättra sin egen kvalitet/ i verksamheten. Vi vill att våra gemensamma skattepengar ska stanna där de här hemma, i välfärden.

Digitalisering utan digitalt utanförskap

Ett viktigt verktyg för att klara de kommande årens utmaningar är att nyttja digitaliseringens möjligheter. Syfte är att hitta fler smarta lösningar som ger en effektivare verksamhet och bättre service till de som bor, besöker och verkar i kommunen. Detta förutsätter att medarbetare och chefer systematiskt bedriver verksamhetsutveckling och förändrar arbetssätt inom sin verksamhet, och skapar behovsanpassade tjänster tillsammans med sina målgrupper. I syfte att på ett samlad, prioriterat och effektivt sätt få ut största nytta av Huddinges ambition kring digitalisering föreslås en fokusering av de digitala initiativen utifrån ett antal inriktningar. Huddinge kommun fokuserar sina digitaliseringsinsatser på att öka tillgängligheten till kommunens tjänster, öka verksamhetens digitala förmåga, och utveckla grundläggande teknik. Samtidigt ska ett arbete göras parallellt med den digitala utvecklingen för att minska och förebygga det digitala utanförskapet hos Huddinges medborgare. Genom denna fokusering uppmuntras kommunens verksamheter att tillvarata invånarens, besökarens och företagarens behov för att erbjuda och tillhandahålla tjänster som är tillgängliga, enkla, tydliga och säkra.

Internt kommer fokus att ligga på att nå effektivisering i arbetsprocesser, uppmuntra till ett innovativt klimat, samt göra grundläggande och möjliggörande insatser för ökad funktionalitet och säkerhet i kommunens IT-miljö och den tekniska plattformen. Detta påverkar såväl tilldelning av digitaliseringspott, kommunens innovationsarbete samt hur resurser fördelas inom ramen för den nya styr- och samverkansmodellen för digitalisering.

Vår vision – ekonomisk, social och ekologisk rättvisa

Resultatet av valet 2022 var att den borgerliga koalition som styrte Huddinge i 16 år nu slutligen förlorat sitt förtroende. Vänsterpartiet har tagit ansvar för att Huddinge ska kunna styras genom att släppa fram ett mittenstyre, men också driva igenom 17 vänsterreformer i överenskommelse.

Vår politik tar avstamp i socialism, feminism, antirasism och grön omställning. Genom detta avstamp skapar vi en politik för rättvisa, jämlikhet och gemenskap. I framtiden kommer färre människor arbetsför ålder behöva försörja fler pensionärer och större barngrupper. En sådan utveckling kan gå åt två håll: Antingen mot en ökad polarisering eller mer inkludering, solidaritet och medmänsklighet.

Vårt mål är att det blir ett stopp för utförsäljningar av allmännyttan, privatiseringar av välfärden till förmån för riskkapitalisters vinsintressent, nedskärningar och ideologidrivna skattesänkningar som försämrar välfärden och de anställdas arbetsmiljö.

Ekonomisk rättvisa

För Vänsterpartiet är det grundläggande att demokratin även gäller ekonomin. Med det menar vi att personer får den hjälp och det stöd de behöver i vardagen och att vi solidariskt delar på kostnaderna för detta genom att betala skatt efter bärkraft, där den som har mest också bidrar mest till vår gemensamma välfärd. Höga avgifter och taxor ska inte avgöra vem som kan ta del av vilken samhällsservice eller vilka fritidsaktiviteter man kan sätta sina barn i. Vi behöver en likvärdig skola för barn i hela kommunen där kvaliteten inte bestäms av vilken kommun man bor i. Vi behöver fler hyresrätter för att garantera allas rätt till bostad och vi behöver rusta upp miljonprogramsområdena för att motverka otrygghet. Segregationen ska brytas genom blandade upplåtelseformer men också genom att erbjuda fler hyresrätter i olika storlekar som passar olika familjer och individer i olika skeden av livet. Det är många gånger individer med social utsatthet som saknar ekonomisk rättvisa och som har störst behov av den. Därför ska skatt betalas efter bärkraft och individens ekonomiska förutsättningar. Skatteuttaget ska motsvara kostnaderna som finns i välfärden. Kommunens personal ska garanteras en god arbetsmiljö för att ge goda incitament till fortsatt arbete inom kommunen.

Social rättvisa

Vi vill att Huddinge ska präglas av social rättvisa. Alla människor ska ha rätt till samma stöd och ett lika starkt socialt skyddsnät om något skulle hända i

vardagen eller på jobbet. Utanförskapet i samhället måste motverkas. Genom att utveckla avhopparverksamheter, förberedande insatser i skola och fler insatser för folk i missbruk och kriminalitet kan vi hjälpa fler till ordnade levnadsförhållanden. Långtidsarbetslösa och unga behöver komma ut i arbetslivet genom satsningar på sommarjobb, praktikplatser och utbildningar. Vi behöver trygga och tillgängliga utemiljöer som är till för alla oavsett kön eller tid på dygnet. Kvinnor som utsätts för våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och diskriminering ska få den hjälp de behöver av kommunens tjänstemän.

Ekologisk rättvisa

Huddinge ska vara en kommun som präglas av ekologisk rättvisa. Det ska vara lätt att göra rätt och om det är något som pandemin har visat oss är att vi kan motverka klimatförändringarna genom vårt beteende i vardagen. Därför behöver vi satsa på en stark kollektivtrafik för att binda samman de yttre kommundelarna och motverka utsläppen och undvika att bygga motorvägar och fler biledler. Fler cykel- och gångvägar behöver byggas. Kommunen ska underlätta källsortering och hållbara lösningar för kommuninvånarna samtidigt som man ska vara ett föredöme för ekologiska energikällor genom investeringar i fler solceller på kommunens fastigheter. Kommunens fordonsflotta ska vara fossilfri och överkonsumtionen och matsvinnet behöver motverkas genom tillagningskök på alla kommunens grundskolor. Vi behöver ha nära till skogs- och naturområden i kommunen. Under pandemin har fler besökt naturreservaten vilket har resulterat med ett ökat underhållsbehov. Vi vill ge medel till verksamheterna för att uppmuntra invånarna till en hälsosam och aktiv livsstil.

Den planerade Tvärförbindelse Södertörn måste stoppas. Stora motorvägsbyggen och ökad bilism är inte hållbara för klimatet. Det kommer öka koldioxidutsläppen och partikelhalterna i luften. Större satsningar behöver läggas på smarta lösningar för spårbunden och kollektivtrafik genom ett utbyggt spårnät med fler busslinjer och fler cykelvägar som binder samman kommundelarna.

Klimatet är en ödesfråga. För att öka kunskapen för kommunens invånare behöver vi fler klimatkampanjer. Köttkonsumtionen måste minskas i kommunala verksamheter och bytas ut mot vegetariska och ekologiska alternativ. Grönnytefaktorn (GYF) måste vara en komponent i styrningen för byggprojekten.

Genom att implementera GYF i översiktsplanen och tidigt i planprocessen så har kommunen möjlighet att kräva detta vid all nybyggnation. Fler grönytor behövs för att underlätta dagvattenflödet och ökat koldioxidupptag. Kommunen behöver utlysa klimatnödläge för att kunna påbörja en klimatomställning.

Torvbildande våtmarker binder dubbelt så mycket koldioxid som alla världens skogar. Till följd av jordbruk har en stor del av alla Sveriges naturliga våtmarker torrlagts. Återställande av våtmarker är en viktig klimatåtgärd men också ett sätt att återskapa naturliga ekosystem. Huddinge kommun ska därför företa en inventering av torrlagda våtmarker och, om möjligt, återställa våtmarker.

Nämnder och bolagsplanering

Strukturen ligger som ett paraply över nämnder och bolag och ska speglas i respektive nämnd och bolags planering och viktiga signaler i mål och budgettexterna fångas upp liksom andra signaler från andra styrande dokument. I och med att kommunfullmäktiges mål är övergripande och brett formulerade, krävs det att de operationaliseras och avgränsas utifrån det kärnuppdrag och det regelverk som gäller för respektive nämnd och bolag. Det gör i sin tur att mer nämnd- och bolagsnära mål kan tas fram. Målen behöver kompletteras med indikatorer för att underlätta uppföljningen på nämnd- och bolagsnivå. Varje nämnd formulerar minst ett nämnd/bolagsmål per målområde. Nämnden och bolaget tar fram minst en nämnd/bolagsspecifik indikator per nämnd/bolagsmål.

Indikatorn/indikatorerna ska ha en koppling till nämnd/bolagsmålet. Alla mål analyseras utifrån ett jämlikhetsperspektiv, för att se eventuella skillnader mellan ålder, kön och områden. Barnperspektivet står i särskilt fokus. Lärande för förbättring ska genomsyra kommunens planering och uppföljning av verksamheterna.

Att målen är brett formulerade skapar förutsättningar för att samtliga nämnder och bolag, på olika sätt, ska kunna sträva mot samma gemensamma mål men med utgångspunkt i det egna kärnuppdraget. I och med att samtliga nämnder och bolag fastställer mål och indikatorer som har en koppling till målen på övergripande nivå kommer kommunfullmäktige ges bra förutsättningar och ett brett underlag för att bedöma kommunens samlade måluppfyllelse.

Den nya målstrukturen är fortfarande under en implementeringsprocess vilket gör att indikatorer och målvärden för 2030 behöver utvärderas om när analyserna leder till nya insikter. Strävan är dock att målstrukturen och indikatorerna ska hålla över tid på kommunfullmäktigenivå, liksom på nämnd- och bolagsnivå. Det kräver tålamod att nå resultat och få mätbara effekter efter olika insatser. Den nya målstrukturen förutsätter därför ökad dialog, tillit och förtroende mellan parterna.

Gemensamma värden

Huddinge kommuns gemensamma värden och etiska kod hjälper oss att uppnå kommunens vision och målsättningar. Varje enskild förvaltning har en värdegrund om hur vi bemöter kunder, kollegor och kommuninvånare. Det innebär schyssta och rättvisa arbetsvillkor och ett aktivt jämställdhetsarbete för att uppnå en god arbetsmiljö. Den etiska koden lägger grunden för och tydliggör utgångspunkterna varje arbetare ska ha. Det innebär att vi bemöter varandra på ett respektfullt och jämlikt sätt, att vi följer lagar och regler och står fria från intressekonflikter och jäv. Vi ska värna om yttrandefriheten och demokratin och att vi använder oss av offentliga medel på rätt sätt. Kommunen och dess arbetare ska alltså föra sig med transparens och besluten som tas ska ha tillkommit på ett legitimt sätt gentemot invånarna. Bolagen har alla egna och olika värdegrunder. På sikt bör en gemensam värdegrund för kommunkoncernen tas fram. Idag följer dock förvaltningarnas och bolagens värdegrund samma viljeriktning.

Kommunfullmäktiges mål

Ekonomisk hållbarhet

Verksamheternas behov ska tillgodoses

Den ekonomiska hållbarheten handlar på kort sikt om att vi har en stabil kommunal ekonomi där inkomster och utgifter är under kontroll och där vi tar hand om våra gemensamma tillgångar genom underhåll och förebyggande insatser. I ett större perspektiv handlar det om hur vi finansierar den gemensamma välfärden och om hur vi skapar förutsättningar för en hållbar ekonomisk utveckling som kommer alla till del. Den välfärd vi vill ha måste alltid betalas. Frågan är hur? Vänsterpartiet vill ha en välfärd man kan lita på, utan privata vinster. Vi motsätter oss utförsäljningen av kommunala verksamheter till privata, vinstdrivande aktörer. Kommunens invånare förtjänar en bra välfärd med en skola som utjämnar klasskillnader, tillgängliga kultur och fritidsverksamheter och en värdig äldreomsorg som är av högsta kvalitet.

Skattepengar ska till välfärden

Vänsterpartiet vill att skattesatsen för 2022 ska fastställas till 19,87 kr. (Huddinge har fortfarande en av de lägre skattesatserna nationellt sett). Vårt budgetförslag innebär 342,4 mnkr totalt satsningar på välfärden. Nämnder och förvaltningar kompenseras för beräknade löneökningar, volym- och prisförändringar med sammanlagt 132 mnkr under 2023 och ett utrymme för uppräknings lämna för kompensation för även 2024 och 2025. En solidarisk finansiering genom skatt innebär att den som har bättre ekonomiska förutsättningar får betala mer än den som inte har det. Vi tycker att det är en bättre väg att gå än att höja avgifterna, till exempel för enskilda familjer med låga inkomster, ensamstående, nyanlända och fattigpensionären som behöver hemtjänst.

Kommunens skattesats fastställs till 19:87.

Indikatorer	2020	2021	2022	Etappmål	Målvärde 2030
Skattesats till kommun (%)	19,87	19,77	19,47	19,87	Skattesatsen ska kunna finansiera

De ekonomiska klyftorna ska minska

Sverige är det OECD-land där den ekonomiska ojämlikheten ökat mest sedan mitten på 80-talet. Det här är ett problem för hela samhället eftersom ojämlikheten påverkar så gott som samtliga andra faktorer. Såväl ohälsa som kriminalitet, trygghet, studieresultat och tillväxt påverkas av hur stora klyftorna inom ett samhälle eller en region är. Därför vill vi att den ekonomiska jämlikheten totalt i Huddinge ska öka under perioden och att Huddinge ska ligga bättre till jämfört med socioekonomiskt jämförbara kommuner. Vilka kommuner Huddinge jämför sig med måste också omprövas. Det är inte rimligt att vi som vi har gjort hittills, jämför oss med Moderatledda kommuner som skiljer sig dramatiskt från Huddinge kommun ur ett demografiskt perspektiv. Huddinges jämförelsekommuner bör vara demografiskt jämförbara kommuner som står inför utmaningar jämförbara med de som Huddinge kommun står inför, med en åldrande befolkning, större behov i välfärden, förändrat skatteunderlag och så vidare. På så vis kan kommunen viktas på rätt sätt för att se hur vi kan arbeta framåt för att motverka ekonomiska klyftor och stärka välfärden.

Privatiseringar inom välfärden

När vi privatiserar välfärden och låter företag med vinstintresse ta över det kommunala uppdraget så förvrids välfärdens sätt att fungera. Vi får sämre verksamheter och svälter ut övrig kommunal verksamhet. Huddinge kommun måste våga ompröva den väg som det tidigare borgerliga styret slog in på för 16 år sedan. Vi kommer inte längre med privatiseringar och nedskärningar. Den ekonomiska kris vi står inför talar snarare för att satsa sig ur krisen genom en expanderad välfärdssektor.

För det företag som vill göra vinst finns det några vanliga metoder. Det ena är att välja elever eller vårdtagare som inte kräver lika mycket resurser som genomsnittet. I stället för att ge vård eller skola till den med störst behov, är det då den med möjlighet att ge mest avkastning som blir mest intressant. I ett sådant system tillåts människor bli inkomster och utgifter. Barn med särskilda behov är dyrare att ha i skolan än andra barn. Multisjuka äldre kostar mer än de med färre behov. De eleverna och patienterna lämnas till kommunala verksamheter medan privata

alternativ väljer andra. Ett annat sätt är att spara in på personalen. Generellt har privat äldreomsorg och privata skolor lägre personaltäthet än vad kommunala äldreboenden och skolor har och personalen saknar i större utsträckning rätt utbildning för de arbeten de utför. Samtidigt är lönerna lägre i privat äldreomsorg och i de privata skolorna.

Medan de privata alternativen kan välja bort vårdtagare eller elever har kommunen ett ansvar att alltid ta emot den som behöver vård eller utbildning. Skolbolag kan försätta en filial i konkurs, vilket gör att de kommunala verksamheterna alltid behöver ha en viss överkapacitet. Samtidigt är det hos de kommunala aktörerna sparkraven dyker upp eftersom tilldelningen av elevpeng är densamma för privata aktörers skolor som för de kommunalt drivna skolorna.

För att sköta upphandlingar och kontrollera att privata företag fullföljer sina åtaganden krävs resurser för administration på kommunen samt extra pappersarbete i såväl privat som kommunal verksamhet. Privatiseringen av välfärden gör också att den politiska styrningen och kontrollen inte fungerar som den ska. Med verksamheterna fast i juridiskt bindande avtal med privata, vinstdrivna aktörer saknas flexibilitet och handlingsförmåga för att styra resurser dit de behövs. Vi kan se hur styret i Region Stockholm nu betalar för besök på privata vårdcentraler medan man drar ner på akutsjukvården och slår ihop barnintensivvården med vuxenintensiven på Karolinska. Eller de kommuner där insynen på privata vårdhem brustit nu under pandemin.

Flera studier har dessutom visat att privatiseringen av skola och vård i Sverige har lett till ökad segregation och drastiskt minskade likvärdighet. Därför vill vi ta tillbaka så mycket verksamhet som möjligt i egen regi.¹

Andelen verksamhet i egen regi ska öka år för år under perioden.

Indikatorer	2021	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Egentlig verksamhet i kommunal regi (%)	73%	Öka	

¹ Kolada, 2022, N00801.

En attraktiv och bra arbetsgivare

Huddinge kommun ska vara en attraktiv och bra arbetsgivare. Kommunen ska präglas av en modern personalpolitik som bygger på rätten till heltid, kompetensutveckling, en trygg arbetssituation, bra arbetsmiljö och stort personalinflytande. Eftersom en stor del av kommunens verksamheter är upphandlade anser Vänsterpartiet att Huddinge kommun ska ta ansvar för att säkerställa goda arbetsvillkor även i upphandlade verksamheter.

Under allt för lång tid har Huddinge kommun haft budgetar som inte medger den uppräkningsom 2 procent som ska garantera pris- och lönekompensation. När denna satsning saknas under en längre period innebär det i praktiken en lönesänkning för personalen eftersom lönerna inte följer prisutvecklingen i övrigt. Huddinge kommun måste bli bättre på att behålla den personal man anställer. Detta kan bara garanteras genom god löneutveckling. I dagsläget finns en problematik i att löneutveckling för vissa delar av kommunens personal i praktiken uteblivit under många år. Detta innebär att den som vill ha en löneutveckling tvingas söka sig till en annan kommun. Det gör också personalen mindre benägen att kompetensutveckla inom sitt respektive område eftersom man ändå eventuellt kommer behöva byta jobb för att få upp sin lön. Stor personalomsättning skapar också oro i verksamheterna och försämrar kontinuiteten.

Ett gott personalinflytande är en annan nyckel till att få personalen att trivas och stanna i kommunens verksamheter. En nyckel till detta är arbetsmiljöcertifiering av chefer. I dagsläget släpar arbetsmiljöcertifieringen efter allt för mycket vilket är olyckligt. Effektiviseringsjakten som vi sett i 16 år med den borgerliga koalitionen har i praktiken inneburit nedskärningar av kommunal verksamhet. Det kommer ta tid att återuppbygga en välfärdssektor som kan tillgodose Huddingebornas behov men det kommer också att vara ett sätt att attrahera fler medarbetare till Huddinge kommun och även få kommunen att växa.

Idag tvingas många kvinnor in på osäkra tim- och deltidsanställningar inom bland annat omsorgsyrken. Vänsterpartiet har i samverkan med mittenstyret drivit igenom att heltid ska fungera som norm inom äldreomsorgen. Självklart anser vi dock att så bör vara fallet för alla som är anställda inom Huddinge kommuns olika verksamheter. Vi vill också att kommunen i möjligaste mån undviker att anlita bemanningsföretag. Korta konsultuppdrag kan behövas emellanåt då det saknas expertkompetens men aldrig som långsiktig bemanning. Grundregeln ska vara att samtliga som arbetar i Huddinges egen verksamhet också är anställda av kommunen.

Social hållbarhet

En inkluderande bostadspolitik

Att ha en bostad är en mänsklig rättighet och alla människor ska ha tillgång till ett eget hem. Tyvärr är det inte något som alla har tillgång till idag, varken i Stockholm eller Huddinge. Bostadspriserna har skenat under de senaste åren på grund av högerkoalitionens bostadspolitik. Man har prioriterat bostadsrätter som ofta kostar väldigt mycket och riktat in sig på höginkomsttagarna, medan färre hyresrätter byggs ut och försvårar bostadssituationen för låginkomsttagarna. Om det är så bostadspolitiken ska fortsätta i kommunen, kommer den att bli ohållbar. Låginkomsttagare, nyanlända, unga och äldre kommer få ännu svårare att komma ut på bostadsmarknaden. Under de närmsta åren kommer de arbetsföra åldersgrupperna minska och de icke-arbetsföra kommer öka, speciellt den äldre åldersgruppen. Vi behöver därför fler hyresrätter med rimliga hyror för att kunna garantera tak över huvudet. Vi behöver utveckla en långsiktig och klimatsmart strategi för att kunna tillgodose Huddingebornas behov.

Indikatorer	2018	2019	2020	2021	Etappmål
Färdigställda hyresrätter	218	60	62		Antalet hyresrätter med rimliga hyror ska öka.
Färdigställda bostadsrätter	634	243	96		
Färdigställda äganderätter	145	57	83		
Totalt antal färdigställda lägenheter	997	360	241		

Vi måste stoppa utförsäljningen av bostäder i allmännyttan till riskkapitalbolag som bara är ute efter vinstmaximeringar. Man försummar fastigheterna när man enbart rustar upp så kallade "lyxrenoveringar" som höjer hyrorna med ca 40%. Resultatet blir en gentrifiering och leder till att många arbetstagare inte har råd att bo kvar. Man låser bostadsmarknaden för äldre, unga, ensamstående föräldrar från bostadsmarknaden. Andrahandsmarknaden blir ofta det enda alternativet, där människor ofta tvingas betala ockerhyror på grund av bostadsbristen. Det är helt oacceptabelt.

Segregationen måste brytas

Segregationen i Huddinge är ett faktum. Den bygger på en sortering av människor som uppkommit av ekonomiska orsaker och där vanligt folk med vanliga inkomster har hänvisats till vissa bostadsområden och de rikaste har hamnat i villaområdena. Segregationen är skadlig eftersom den gör att människor med olika erfarenheter i livet inte möts på naturliga sätt i ett bostadsområde eller i skolan. Idag är Huddinge en kommun där segregationen växer och fler och fler lever i osäkra miljöer. Vänsterpartiet vill satsa på en integrerad bostadspolitik och blandade bostadsområden. Det skulle hjälpa integrationsprocessen för de nyanlända och öka säkerheten i områdena.

Bygg fler hyresrätter med rimliga hyror

Huddinge behöver ställa om byggandet i kommunen. Under många år har man i första hand byggt bostadsrätter i kommunen med hänvisning till att andelen hyresrätter i områden som blivit aktuella för förtätning redan varit hög. Men man kan inte se bostadspolitiken som en fråga om att dela upp 50/50 mellan hyresrätter och bostadsrätter. Bostaden är i första hand en rättighetsfråga, samtidigt som många inte har råd att köpa en bostadsrätt. Ska man se verkligheten sådan den ser ut så låser bostadsrätter ute människor från bostadsmarknaden eftersom de exempelvis inte kunnat spara till en kontantinsats. Vi anser att Huddinge kommun ska prioritera att bygga billiga hyresrätter.

För att få fram fler billiga bostäder och hyresrätter genomförde Sveriges kommuner och regioner (SKR) en upphandling för att erbjuda kommunerna billiga och bra bostäder. Huga Bostäder AB är ett allmännyttigt bostadsföretag anslutet till Allmännyttans bransch- och intresseorganisation, SABO. Det är hög tid att vi ger de som saknar möjlighet att betala en hög hyra eller köpa en bostad, rätten att komma in på bostadsmarknaden. Rimliga hyror kan också uppnås genom att kommunen anpassar inkomstkraven för hyresrätter. Idag är det inte ovanligt att inkomstkraven ligger 3 - 4 gånger högre än hyran för att man ska vara berättigad till en bostad. Det gäller både allmännyttan som privata aktörer. Det leder till att man låser ut ensamstående, nyanlända, unga andra låginkomsttagargrupper från bostadsmarknaden. Vänsterpartiet vill att allmännyttan följer Konsumentverkets rekommendationer där inkomstkravet ska vara högst 30% av inkomsten.

Miljonprogrammen måste rustas upp

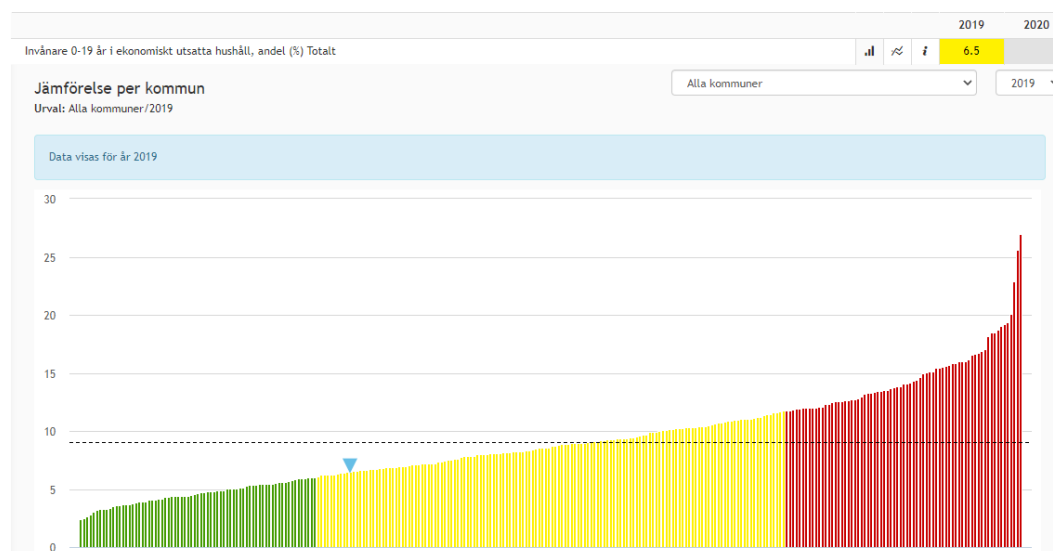
Miljonprogrammen har länge varit ett välkommet bostadsalternativ till invånarna i Huddinge, då de i många år har huserat kommunens invånare och behöver rustas upp. Upprustningen är nödvändig för att motverka segregation och förslumningen av bostadsområden och för att göra dem energisnålare och mer anpassade för dagens energikonsumtion genom minskat klimatavtryck och lägre energikostnader. Genom att satsa särskilt på upprustning i utemiljön i dessa områden skapas också ökad trygghet och trivsel. Vänsterpartiet har drivit igenom ett stopp för vinstutdelning ur Huga Bostäder AB. Detta gör det möjligt att använda bolagets resurser för upprustning av lägenhetsbestånd, stoppa orimliga hyreshöjningar och lägga resurser på att bygga nya hyresrätter i Huddinge.

Bygg klimatsmart

Kommunen behöver satsa på en grön bostadspolitik. Det är inte bara ekologiskt, men också ekonomiskt. Genom att satsa på upprustningar av miljonprogrammen och göra dem mer energisnåla motverkas förslumningen av bostadsområdena och klimatavtrycket. Kommunen behöver satsa på kombohus, en modell framtagen för att minska byggkostnaderna och ge folk en låg inflyttningshyra. Vi behöver bygga fler bostäder i trä som ett klimatsmart byggnadsalternativ: Det skulle bidra

med uppåt 6 månader snabbare byggtakt och kunna dra ner hyrorna i fastigheterna med ca 10%.² Idag byggs bara 13% av alla bostäder i trä.

Ekonomiskt utsatta hushåll

Statistiken ovan visar invånare 0 – 19 år som lever i ekonomiskt utsatta hushåll.³ Huddinge är markerat med den blå pilen i diagrammet. Ekonomiskt utsatta hushåll avses hushåll med låg inkomst eller ekonomiskt bistånd (tidigare kallat socialbidrag). Låg inkomst utgår från lägsta utgiftsnivå baserad på den socialbidragsnorm som fastställdes på 80-talet. Med ekonomiskt bistånd menas att det erhållits minst en gång per år. De som ingår i undersökningen är folkbokförda hos en vårdnadshavare och ingår i ett helårshushåll.

Senaste mätningen visar att 6,7% av Huddingeborna lever i ekonomiskt utsatta hushåll. Den relativa fattigdomen och segregationen har ökat under de senaste tio åren. Därför behövs rimliga hyror och fler billiga hyresrätter för att ge låginkomsttagarna, den yngre och den växande äldre befolkningen förutsättningarna till en egen bostad.

Indikatorer	2020	Etappmål	Målvärde 2030
Invånare 0–19 år som bor i ekonomiskt utsatta hushåll (%)	6,7	3,0	0,0

² Ulla Andersson (V), Vänsterpartiets skuggbudget 2021.

³ Kolada, 2022, N02904.

Fler trygga jobb

Det enda effektiva sättet att bli en del av samhället är genom att få ett arbete. Det är genom arbetet som vi utvecklar vänskaper och relationer. Vi finner också meningsfullhet och syfte genom arbetet och är ofta anledningen till att vi går upp på morgonen. I Huddinge har vi en hög arbetslöshet i vissa av kommundelarna, såsom Vårby, Flemingsberg och Skogås. Värst drabbade av osäkra anställningar och villkor är unga, kvinnor och människor med utländsk bakgrund. Att vara tidsbegränsat anställd gör det svårare att teckna hyreskontrakt eller låna pengar till en bostad. På många arbetsplatser befinner man sig i en beroende position till sina överordnade och det kan många gånger försvåra fackligt engagemang. Otrygga anställningar resulterar i en otrygg levnadstillvaro. Den nuvarande arbetslösheten i kommunen ligger på ca 8,0% och målet är att halvera den och i längden att minska den med 75 – 100% med årets siffror som utgångspunkt.

Indikatorer	2021	Etappmål	Målvärde 2030
Sjukfrånvaro, kommunalt anställda (%)	8,5	5,0	<2,5

Huddinge kommun ska vara en bra arbetsgivare som tar väl hand om sina anställda. Arbetsvillkoren ska vara goda med jämställda löner och schyssta villkor. Kommunala verksamheter behöver öka bemanningen genom heltidsanställningar som normen och ta bort de ofrivilliga deltidsanställningarna.

Nedan har vi statistik på kvinnors mediannettoinkomst jämfört med mäns.⁴ Lönegapet mellan kvinnor och män måste minskas. Kvinnor ofta har högre utbildning än män samtidigt som man i snitt 16 procent mindre än män i samma positioner. Det påverkar kvinnors ekonomiska frihet och i längden deras pensioner.

Indikatorer	2020	Etappmål	Målvärde 2030
Kvinnors medianinkomst som andel av mäns medianinkomst, andel (%)	84,6	95	100

⁴ Kolada, 2022, N00952.

Nedskärningarna som skett i många av kommunens verksamheter har resulterat i ökade arbetsbördor för anställda. Det är som mest framträdande inom utbildnings- och vårdsektorn. Lärarna inom för- och grundskolan rapporterar ökade arbetsbördor, varav dokumentationsbördan varit ett av dom, och vi har sett hur sjukskrivningarna har stigit år efter år. Det är fler och fler som sliter ut sig i förtid på grund av stressiga och fysiskt krävande arbetsförhållanden. Många småbarnsföräldrar det också svårt att få ihop arbetslivet med familjelivet, då många inte kan jobba hemifrån. Det leder till att många, främst kvinnor, väljer att jobba deltid istället, vilket också påverkar pensionen. Vänsterpartiet vill därför införa ett pilotprojekt i kommunen med sex timmars arbetsdag inom Individ och familjeomsorgen.

Kommunen behöver utöka dialogen med och i ett tidigt skede inkludera fackförbunden i budgetarbetet. Genom fackförbunden får man en bra översyn på arbetarnas generella mående och arbetssituation och även hur arbetsmiljön kan förbättras för de anställda.

Hållbart och långsiktigt företagande

Vänsterpartiets mål är full arbetsysselsättning i kommunen. För att kunna uppnå det behöver vi företag och olika aktörer. Dock behöver företagen drivas på ett långsiktigt och hållbart sätt. Småföretagarna hjälper till att garantera en full sysselsättning och det är ofta de som står för innovativa och nytänkande lösningar. För att uppmuntra till ett långsiktigt och hållbart företagande måste vi skapa trygghet i de privata som allmännyttiga verksamheterna genom goda arbetsvillkor istället för att prioritera konkurrenskraft och låga löner.

Arbete som integration

Att ha ett jobb är en viktig del i integrationsprocessen. Det är ett viktigt verktyg för nyanlända att lära sig språket och knyta an till kommunens invånare. Det skapar gemenskap i sin tur gemenskap och motverkar det utanförskap som många nyanlända kan känna. Därför är det viktigt att kommunens arbetsgivare uppmuntras till att anställa nyanlända.

Fler jobb för unga

Att komma ut i vuxenlivet som ung kan vara utmanande eller rentav svårt. Som ung har man sällan ett CV med mångårig erfarenhet inom diverse branscher. Den resan måste börja någonstans för att man ska få de erfarenheter som krävs för att få en inkomst och förutsättningarna till att bygga sitt eget liv. Med detta sagt är det inte alltid så att man nekats ett jobb på grund av bristande utbildning eller erfarenhet, utan beroende på vilket efternamn du har eller könstillhörighet, vilket är ett allvarligt problem. Därför är projekt som exempelvis *Tillsammans för Vårby* eller *Unga för Orten* viktiga för att hjälpa unga in på arbetsmarknaden och ge dem förutsättningarna till att visa sin egen duglighet. Det är också viktigt att man återigen satsar på samarbeten mellan gymnasiet, högskolan/universitet och näringslivet återupptas.

Meningsfull sysselsättning för funktionshindrade

Sysselsättning är väldigt viktigt för att aktivera och höja livskvaliteten för människor med särskilda behov och funktionsvariationer. Därför är dagliga verksamheter och andra sysselsättningar viktiga, då det också ger dem kompetenser för att, efter förutsättningar, komma ut i arbetslivet. Detta behöver vara en aktiv del i jämlikhetsarbetet.

En likvärdig skola oavsett vart man bor i kommunen

Grunden till en god framtid för våra barn är att de har en bra utbildning. Fler elever behöver nå godkända betyg i efter avslutad gymnasieutbildning och pedagogerna behöver få bättre arbetsförhållanden, speciellt i förskoleverksamheterna.

Personaltäthet, inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, antal	2019	2020	2021
Huddinge	5,3	5,3	5,6
Pendlingskommun nära storsdag (ovägt medel)	5,4	5,4	5,5
Stor-Stockholm	5,4	5,4	5,5

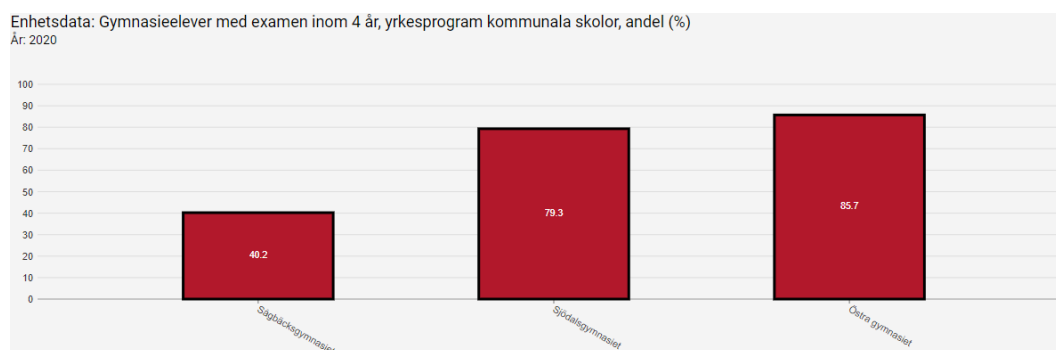
Förskolan är idag kvinnodominerad och ett av de verksamhetsområden där sjuktalen är som allra högst. Statistiken ovan visar lärartätheten i förskolan i Huddinge kommun och jämför med närliggande kommuner samt Stor-Stockholm. Lärartätheten inom förskolan minskade med 8,1% mellan 2017 och 2020 i kommunen, samtidigt som den endast minskade med 1,9% i Stor-Stockholm.⁵ Vi behöver fler förskolelärare för att minska arbetsbördan. Arbetsmiljön måste anpassas efter kvinnors förutsättningar. Du ska kunna jobba ett helt arbetsliv utan att få fysiska eller psykiska men som utbrändhet och ha en god levnadsstandard. Genom att höja lönerna och förbättra arbetsmiljön så kan vi minska arbetsbördan med en större personaltäthet, attrahera fler män till branschen och jobba för mer jämställda villkor mellan kvinnor och män. En del av jämställdhetsarbetet är att föra över goda värderingar till nästa generation och garantera en inkluderande miljö. Förutom kompetensutveckling och ökad lärartäthet så behövs en obligatorisk planeringstid i schemat. Planeringstiden är en viktig del av kvaliteten för verksamheten och tillgodoser utvecklingen för barnen. Vänsterpartiet lägger därför satsningar på kompetensutveckling för förskolepedagoger.

Grundskolan är ett av de områden som har drabbats hårdast av nedskärningar med stora klasser, låg lärartäthet och ökad arbetsbelastning. Huddinge har en av de lägsta lärartätheterna i landet och de höga sjukskrivningstalen talar sitt klara språk och det går i slutändan ut över utbildningskvaliteten och det har gått ut över studieresultaten. Man har satsat på få lärare med högre löner istället för att täcka upp bemanningsbehovet i kommunen. Enligt Lärarförbundet har alla skolor förutom två i kommunen rapporterat att arbetsbördan är för hög. Vänsterpartiet vill att mer resurser läggs på personaltätheten för att avlasta lärarna och att den höga dokumentationsbörda som pedagogerna får utstå, tas bort. Samtidigt behöver vi behålla stödpersonalen för att underlätta arbetet för våra lärare och pedagoger.

⁵ Kolada, 2022, N11102.

Barnen tillbringar en stor del av sin tid i skolan och barnomsorgens verksamheter. Stärkta satsningar inom fritidsverksamheterna och barnomsorgen skulle bidra till en mer kvalitativ fritid och pedagogisk miljö för barnen.

Antalet procent av eleverna som tar examen inom fyra år inom högskoleförberedande och yrkesförberedande program är lågt jämfört med närliggande kommuner och Stor-Stockholm.⁶ Vi måste fortsätta att satsa på en god utbildning för att få upp antalet examinerade elever, speciellt inom de yrkesförberedande programmen.

år 2021 stod Sågbäcksgymnasiet ut från mängden, då bara 40,2% av eleverna avslutar utbildningen med en examen. Målet för att fler examinerade från Sågbäcksgymnasiet måste öka.

Indikatorer	2020	Etappmål	Målvärde 2030
Gymnasieelever med examen inom 4 år, Sågbäcksgymnasiet (%)	40,2	60,0	75,0

För att höja antalet behöriga lärare i skolor i socialt utsatta områden ska skolorna kunna låta obehöriga lärare studera på lärarprogrammet 50% av sin anställning med full lön. Skolorna får ersättning för den del av anställningen som används för studier av medel hos grundskoleförvaltningen.

Indikatorer	2020	2021	Etappmål	Målvärde 2030
Gymnasieelever med examen inom 4 år, Huddinge (%)	63,2	62,3	80,0	>95,0
Gymnasieelever med examen inom 4 år, yrkesprogram, Huddinge (%)	61,7	57,3	80,0	>95,0

⁶ Kolada, 2022, N17468, N17467, N17469.

Gymnasieelever med examen inom 4 år, högskoleförberedande program, Huddinge (%)	77,9	78,5	88,0	>95,0
---	------	------	------	-------

Kompetensutveckling inom NPF för all personal inom skolan

Barn och elever har olika förutsättningar neurotiska funktionsvariationer påverkar individen i olika mån. Många gånger kan diagnoserna överlappa varandra och det är viktigt att det finns en grundläggande förståelse från lärarna om barnens behov och förutsättningar. Vänsterpartiet satsar därför på fler resurser och för att all personal i förskolan och grundskolan får kompetensutveckling inom NPF, men även barn som är i behov särskilt stöd av annan karaktär, som exempelvis hemmasittare.

Öka det socioekonomiska stödet i Huddinges skolor

Skolan utgör en viktig grund för hur ett barns framtida förutsättningar och möjligheter kommer att se ut. I Huddinge skiljer sig kunskapsresultaten väldigt mycket åt beroende på var i kommunen man går i skolan. Det behöver inte vara så. Alla barn ska få en likvärdig och kvalitativ utbildning som tar vara på varje barns möjligheter och förmåga till utveckling men även ge det stöd som behövs. Enligt skollagen är kommuner idag skyldiga att fördela resurser efter elevernas behov. De 25 största kommunerna lägger idag 3,5 miljarder på socioekonomiskt baserade tillägg till grundskolor. 12 kommuner avsätter idag mellan 9–18% av skolbudgeten till socioekonomiskt baserade tillägg till grundskolor, övriga avsätter mellan 3–8%. Huddinges socioekonomiska stöd omfattar 3% av grundskolenämndens budget. Trots det tog det flera år innan några justeringar gjordes. Det betyder att Huddinge ligger bland de absolut lägsta, detta trots att det idag finns tre socioekonomiskt utsatta områden och skolsegregationen är ett faktum.

Alla barn ska få en likvärdig och kvalitativ utbildning och skolan ska ges de resurser som behövs för att kunna tillgodose det. Vi måste stärka de

socioekonomiska förutsättningarna för skolorna i kommunen och här har Huddinge mycket kvar att lära.

SFI – En viktig del i integrationen

De senaste tillgängliga siffrorna från år 2021 visar antalet invånare som klarat av minst två SFI-kurser är dystra på bara 33%.⁷ Det är något högre för kvinnor (42%) och mycket lägre för män (19%) från de senaste siffrorna. Kommunen måste ge mer resurser till verksamheten då SFI är ett av de viktigaste integrationsverktygen vi har. Att lära sig språket är en viktig förutsättning för att inkluderas i samhället och man ger nyanlända förutsättningarna till att få ett jobb eller att studera vidare. SFI måste få mer resurser för att få upp studieresultaten så att fler nyanlända kommer ut i arbetslivet; speciellt männen.

Indikatorer	2020	2021	Etappmål	Målvärde 2030
SFI elever som klarat mer än två kurser av nybörjare två år tidigare, totalt (%)	33	30	50,0	75,0

Tillgänglig modersmålsundervisning

Alla barn ska ha rätten till modersmålsundervisning. Huddinge kommun är multikulturell, vilket betyder att det finns många som talar olika språk. Det är många gånger en del av det kulturella arv som man bär på och många gånger en av de få kulturella förankringar man har. Det kan vara än viktigare för adopterade barn som har ett annat ursprungsland än Sverige. Man har ofta få förankringar till sin kultur och språket kan vara ett viktigt medel för att styrka sin egen identitet; när man känner att man står mellan två olika kulturer.

Modersmålsundervisningen måste tillämpas tidigt i skolåldern och ska vara tillgängligt genom hela skolgången. Modersmålet har stor betydelse för barns språk, identitets-, personlighets- och tankeutveckling. Ett välutvecklat modersmål ger bra förutsättningar att lära sig svenska, andra språk och andra ämnen.

⁷ Kolada, 2022, N18409.

En meningsfull fritid för alla barn och unga

Kultur- och fritidsverksamheterna har varit ett av de områden som varit hårdast drabbade av den borgerliga koalitionen nedskärningar. Det är allvarligt då två av kommunens nämnder som arbetar med verksamheter som är viktiga för kommuninvånarnas trygghet. Vi motsatte oss att ta bort nolltaxan som koalitionen tog bort förra mandatperioden. Det försvårade för föreningarna att bedriva sina verksamheter. Resultatet talat sitt klara språk; Huddinge kommun ger mycket mindre pengar till kultur- och fritidsverksamheter jämfört med andra kommuner.⁸ Föreningsliv och fritidsverksamheter är viktiga för barns utveckling och är en del av det brottsförebyggande arbetet.

Indikatorer	2020	Etappmål	Målvärde 2030
Elever i musik- och kulturskola, 6 – 19 år, andel (%)	5,4	15,0	25,0
Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	12.3	-	-

Barns rätt till fritidsaktiviteter ska inte vara beroende av sina föräldrars inkomst eller klasstillhörighet. Vänsterpartiet vill ha avgiftsfria kulturverksamheter och mer resurser till fritidsverksamheterna. Varje barn ska ha samma förutsättningar till att ha en bra fritid. Vi behöver stötta föreningslivet och studieförbunden så att de har goda möjligheter till att verka och existera i Huddinge. Kommunen bör stärka sitt samarbete med civilsamhället och lokala eldsjälar, men även se till att frigöra fler lokaler till förmån för föreningslivet med fokus på kultur och fritidsaktiviteter. Vi vill också införa ett Sportotek i Huddinge för att låna ut idrotts- och sportutrustning. Det skulle gynna fler att prova på nya fritidsaktiviteter samtidigt som nyanlända och låginkomsttagare får större möjligheter till att aktivera sig.

Kommunen behöver fler hundrastgårdar. Vänsterpartiet ställer sig positiva till att bygga fler för att bidra till en bra livskvalitet och fritid för hundarna och deras ägare.

⁸ Kolada, 2022, N09888.

Trygga och jämlika uppväxtvillkor

Vi vet att alltför många barn far illa. Antingen i hemmet, skolan eller ute på gatan genom rekryteringar till organiserad brottslighet. Kommunen måste göra sitt yttersta för att garantera att tillgång till bästa möjliga sjukvård och annan hjälp när det behövs. Psykologer, kuratorer, BUP, ungdomsmottagningar och socialomsorgen ansvarar för att ingen ska falla mellan stolarna. Varje barn ska få den hjälp hen behöver och lösningen ska vara hållbar och långsiktig.

För att förstärka barnperspektivet ser Vänsterpartiet gärna att kommunen inför ett eget lokalt barnombud, vars roll är att implementera Barnkonventionen på bred front och hjälpa barn i utsatta situationer. Det finns även en rekommendation från den nationella Barnombudsmannen att i samtliga kommuner att införa en lokal barnombudsperson, vilket Vänsterpartiet ställer sig bakom.

Unga som gamla kan vara marginaliserade av samhället, må dåligt eller befinna sig i utsatta situationer. För att öka tryggheten och ge fler chansen till att få hjälp eller uppsöka vård så krävs det att fler fältsekreterare finns i kommunen för att hjälpa folk i behov av sociala insatser.

Psykisk ohälsa

Den psykiska ohälsan är många gånger ett dolt problem som sällan märks av. Efter pandemin har vi kunnat se hur den psykiska ohälsan hos både äldre, men framförallt unga, har ökat (enligt Kraftbyråns rapport men även nationell statistik). Fler och fler barn och unga har drabbats av psykisk ohälsa under pandemin och vi behöver därför satsa på fler psykologer och kuratorer i skolan och ger fler resurser till BUP. I skolan behöver vi tillgodose en stark elevhälsa. Lokala organisationer som bidrar till detta bör stöttas av kommunen och ges goda förutsättningar att uppnå en långsiktig finansiering av sitt viktiga arbete.

Vuxna med psykisk sjukdom eller ohälsa ska ha tillgång till meningsfulla aktiviteter och mötesplatser.

En budgeterad avhoppbar verksamhet

Huddinge handskas med en alltmer påtaglig och organiserad brottslighet och

gängkriminalitet. Antalet skjutningar ökar och fler oskyldiga har fallit offer för det hänsynslösa våldet. Gängrekryteringarna går dessutom lägre och lägre ned i åldrarna. Rättsväsendet är ett jätteviktigt verktyg för att bemöta problemet med det bästa medlet för att motverka kriminalitet är genom brottsförebyggande åtgärder. Kriminalitet tenderar ofta att växa i bristande socioekonomiska förhållanden. Genom ett jämlikt socialt skydds nät, likvärdig utbildning, tillgängliga och meningsfulla fritidsaktiviteter samt fungerande avhoppbar verksamhet, så kan vi bättre komma åt problemets kärna. Det inkluderar att stärka förening- och studieförbund och avgiftsfria fritidsverksamheter, som kan plocka upp och hjälpa människor som riskerar falla ner i kriminaliteten.

Utbildning i normkritiskt tänkande

Livsvillkoren för Huddinges kommuninvånare skiljer såg åt markant. Skillnaderna kan spåras till köns- och genusidentitet, ålder, etnicitet och funktionsvariation. Allt detta är saker som kan spela in på den enskildes fysiska och/eller psykiska hälsa. Normkritiskt tänkande och arbete mot diskriminering i våra kommunala verksamheter är nödvändigt för att motverka ohälsa och skapa jämlika levnadsvillkor. Vänsterpartiet anser att det är viktigt med en politik som inkluderar och välkomnar alla oavsett bakgrund. Därför är arbetet att öka medvetenheten om HBTQIA+ en viktig komponent för ett inkluderande och välfungerande samhälle. Därför menar Vänsterpartiet att fler av kommunens verksamheter till exempel borde HBTQ-certifieras.

Normkritiskt tänkande och att införa ett genusperspektiv är viktigt och ska börja tidigt i barnens uppväxt för att stärka jämställdhetsperspektivet. Många unga umgås på kommunens fritidsgårdar och personalen behöver utbildas i normkritiskt tänkande för att garantera en inkluderande och trygg fritidsmiljö. Trygghetsarbetet är en viktig del för att skapa ett jämställt samhälle. Kvinnor utsätts i större utsträckning för våld i nära relationer än män. Förra året anmäldes över 36 600 brott om våld i nära relation, varav 64% av dem var mot kvinnor.⁹ Många vågar inte anmäla våldsbrott i rädslan för vilka konsekvenser man kan få

⁹ Jämställdhetsmyndigheten, www.jamstalldheitsmyndigheten.se/mans-vald-mot-kvinnor/om-mans-vald-mot-kvinnor/fakta-och-statistik.

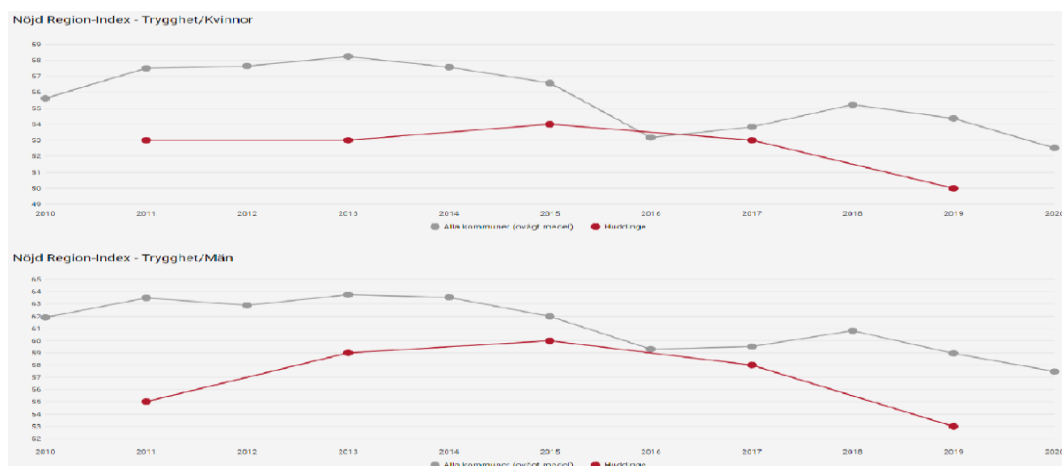
utstå. Andra är låsta i en dålig relation på grund av att man är ekonomiskt beroende.

Förebyggande av hedersrelaterat våld och förtryck

Hedersvåldet är idag ett stort samhällsproblem som oftast drabbar kvinnor, människor med funktionsvariationer eller folk som identifierar sig inom HBTQIA+-spektret. Hedersvåldet sker ofta inom nära relationer genom trakasserier, diskriminerande behandling eller i värsta fall dödligt våld. Vi måste lägga mer resurser på att skydda kvinnor genom långsiktiga satsningar på kvinnor- och ungdomsjourer och kvinnoboenden. Den självklara utgångspunkten är att varje människa själv bestämmer över sin egen kropp, tro, sexualitet och identitet. Det är en viktig åtgärd i jämställdhetsarbetet och för den grundläggande friheten som alla människor är berättigade till.

Feministisk stadsplanering för en trygg utemiljö

Huddinge kommun ska alla ska känna sig trygga att gå ut. Diagrammet nedanför visar hur kvinnor respektive män känner trygghet på en skala mellan 0 – 100.¹⁰ Det innefattar tryggheten man känner att vistas utomhus kvälls- och nattetid, hot och rån i hemmet och inbrott i hemmet. Senaste data från 2019 visar att kvinnor rankade kommunen 53 av 100 och män 50 av 100.

Det är väldigt låga tal och visar på vikten av ett fortsatt trygghetsarbete. Vänsterpartiet har föreslagit en genomgripande feministisk stadsplanering för att motverka detta. Vi vill också att man satsar på förebyggande insatser för att

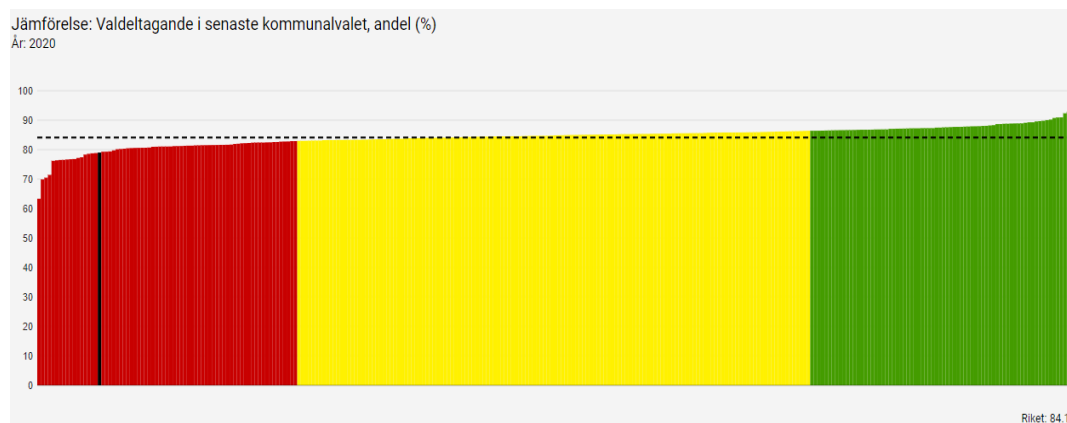
¹⁰ Kolada 2019, U00405.

motverka organiserad brottslighet. Det innefattar mer resurser för avhopparverksamhet där avhoppare från gängmiljön ska få resurserna att utbilda sig och praktikplats i kommunen. Allt för att ge dem resurserna att skapa sig ett liv utanför den kriminella miljön.

Förebyggande insatser innebär också en ökad tillgänglighet av lokala poliser i våra förorter men också att mer resurser förs till föreningsverksamheter och fritidsföreningar för de unga.

Ökat valdeltagande för att stärka demokratin

Huddinge har ett av de lägsta valdeltaganden i landet i kommunvalen. Den ligger på 74,3% jämfört med länets median på 83,3%.¹¹ Valdeltagandet i kommunen är mycket lägre i de socioekonomiskt utsatta områdena (Vårby gård, Skogås och Flemingsberg) jämfört med de mer resursstarka kommundelarna. Det lägsta valdeltagarresultat ligger på endast 34% i ett område i Vårby. Målet är att öka valdeltagandet i alla valdistrikt som har ett deltagande som ligger under 70% valdeltagande, med insatser riktade mot kommundelarna som har lågt valdeltagande. Det kommer behövas fler satsningar särskilt åren 2014–2016 för att få fler att medverka i den demokratiska processen. Även ett EU-val kommer att genomföras under denna mandatperiod. (Huddinge är indikerat i diagrammet med den svarta stapeln).

Indikatorer	2022	Etappmål	Målvärde 2030
Valdeltagande i senaste kommunvalet (%)	74,3	≥88	100

¹¹ Kolada, 2022, N05401.

Medborgarkontor i Vårby, Skogås och Flemingsberg

En del av arbetet för en jämlik kommun är att alla invånare har samma rätt kommunal service. Medborgarkontor finns idag bara i centrala Huddinge. Inte alla Huddingebor har förutsättningarna som krävs för att ta sig in till centrala Huddinge, särskilt om man bor långt ut i kommunen. Det är viktigt att Huddingeborna känner att de kan lita på kommunen och att de har insikt i vilka beslut som tas och när dessa sker. Vi ska leda med ett kommunikativt ledarskap som arbetar för transparens, legitimitet och förståelse. Att ha kontoren placerade i socioekonomiskt utsatta områden skulle exempelvis kunna bidra till ett ökat valdeltagande. E-tjänster är väldigt bra, men de riktat sig främst till medborgare som kan språket och som vet hur man hanterar dem. Medborgarkontoren ska vara en förlängning av kommunhuset och kommunens ansikte utåt.

Förebygg digitalt utanförskap

Det är genom valdeltagandet som man utövar sin demokratiska rätt, men det är också ett kvitto på folkets förtroende till demokratin och kommunens förankring. Invånarna ska ha en god insyn i de politiska processerna; vad som bestäms och hur besluten tagits. En stor del av informationen finns idag främst att hitta på nätet och många äldre äger nödvändigtvis inte eller har tillgång till smarttelefoner eller datorer. Informationen finns oftast bara på svenska, vilket gör det svårare för människor som inte har svenska som modersmål att ta del av informationen. Vänsterpartiet vill att kommunen satsar på fler medborgarkontor i alla kommunens delar, samt att minska det digitala utanförskapet genom utbildningar för hur man använder smarttelefoner och datorer. Det skulle bidra till att öka det redan låga valdeltagandet i de socioekonomiskt utsatta kommundelarna som Vårby, Flemingsberg och Skogås.

En jämlik och vinstfri vård och omsorg

Huddinge ska ha en bra omsorg för alla. Den ska inte vara anpassad efter din sociala status eller hur mycket pengar du har utan ska vara jämlik för alla. I sjukvården finns inte bara den statliga verksamheten utan också vinstdrivande privata aktörer. Resurser som tidigare gick till sjukhus och vårdcentraler dirigeras idag om till privata verksamheter som vill tjäna mer och mer pengar. Avtal och budgetar får idag en större prioritet än patienterna och sjukvårdspersonalens faktiska behov. Man tvingas till orimliga nedskärningskrav för att möta budgetmål och patienterna och personalen blir en sekundär prioritering. Patienterna ses mer som en intäkt än en person som behöver vård.

De privata aktörerna själva kan välja sitt klientel och patienterna som har större och mer krävande behov, t.ex. kronisk sjukdom, skickas vidare till de statliga verksamheterna. Det finns inte heller något krav på att personalen på privata kliniker ska fortbilda sig.

Därför måste lagen om valfrihet (LOV) avskaffas successivt och vi måste se till att kommunens verksamheter håller en jämn och hög kvalitet. Syftet är alltså att individen inte ska behöva välja, utan att kvaliteten är lika hög överallt.

Vinstdrivande aktörer har inget med skattefinansierade verksamheter att göra. Vården och omsorgens främsta uppgift är att se efter barn, unga, äldre och sjukas bästa genom att återinvestera vinsterna i verksamheten. Huvudansvaret för hemtjänsten, äldreomsorgen och LSS måste ligga på kommunen. Vi vill att välfärden ska stärkas och gå att lita på. Då behövs en transparens och insyn. Befintliga privata aktörer bör granskas kontinuerligt för att undvika oegentligheter och fuskrapporteringar.

En bra arbetsmiljö är A och O

Det är tungt att arbeta inom vården. Vården och omsorgen är hårt ansatt efter pandemin och ett tungt arbete väntar vårdpersonalen efter pandemin, då man behöver prioritera den vård som har varit tvungen att skjutas upp på grund av COVID-19. Nedskärningar och väldigt hög arbetsbörda har resulterat i fler sjukskrivningar och utbrändhet. Därför är arbetarnas perspektiv och behov

viktigare än någonsin i deras arbete och det krävs större satsningar inom vården och omsorgen för att möta behoven. Det är viktigt att man uppehåller en kontinuitet i personalstyrkan så att inte brukarna drabbas av bristande rutiner i arbetet.

Arbetsituationen är ohållbar och vi måste anpassa arbetet så att man kan jobba ett helt arbetsliv utan att bränna ut sig eller få bestående fysiska skador.

Samtidigt behöver anställningsformerna vara trygga med heltidsanställningar som norm.

Sjukvårdsbranschen är fortfarande kvinnodominerad med långa pass och en slitsam arbetsmiljö. Sjuktalet bland undersköterskor är alltför höga och arbetet är för slitsamt för att kvinnorna ska klara av ett helt arbetsliv utan att förstöra kroppen eller drabbas av utbrändhet. Vi måste ta hand om personalen och verka för att de ska få en hållbar arbetsmiljö och ett värdigt liv. Därför behövs fler satsningar inom sjukvården genom att skapa jobb för fler undersköterskor för att underlätta den höga arbetsbördan.

Vi behöver fler satsningar på Särskilda boenden (SäBo). Personerna som bor på Särskilda boenden har varit de som drabbats hårdast av pandemin statistiken som rapporterats över dödstaten på grund av COVID-19 har varit både hjärtskärande och frustrerande. Ändå rapporterar Vård- och omsorgsnämnden (VON) att man vill dra ned satsningarna på särskilda boenden och satsar istället resurserna på hemtjänsten istället. SäBo är i behov av fler satsningar, så att vi kan skydda dem bättre i framtiden mot smittspridning och ge dem god kvalitativ vård.

Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, (%)	2021
Huddinge	8.5
Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	7.3
Alla kommuner (ovägt medel)	7.5

Ovan kan vi se sjukfrånvaron hos kommunalt anställda i kommunen. Huddinge har avsevärt högre sjukfrånvarotal än andra kommuner i länet och runt om i landet.

Vi tror på en äldreomsorg och vård som står till allas förfogande, både för vårdtagarna som för personalen. För att nå en högre kvalitet i äldrevården behöver man goda arbetsförhållanden. Personalen inom äldreomsorgen förtjänar heltidsanställningar med bra arbetsvillkor och inte osäkra deltidsanställningar. Schemalaggningsen behöver också vara rimlig så att man personalen har tid för att utföra sitt arbete. Tidschemana för undersköterskor är ofta pressade med scheman som inte fungerar i praktiken. Vänsterpartiet vill att man tar bort minutschemana och implementerar en ny ersättningsmodell.

Vi behöver en breddad välfärdsteknik för att höja livskvaliteten för våra äldre och de med funktionsvariationer. Det betyder att man satsar på fler trygghetslarm, medicinpåminnare och GPS-larm för en ökad trygghet.

Stärk arbetet inom funktionshinderområdet

Det är viktigt att personer med funktionshinder och olika funktionsvariationer har en plats i och erbjuds meningsfulla fritidsaktiviteter och även sysselsättning i form av arbetet av kommunen. Det innebär att allmänna platser ska vara tillgänglighetsanpassade. Kommunens hemsida och digitala tjänster ska också vara funktionshindersonpassade. Arbetet för att stärka kvalitén inom funktionshinderområdet måste fortsätta.

Ekologisk hållbarhet

Klimatet och miljön är ödesfrågor som Vänsterpartiet tar på största allvar. Läget är akut och vi har lagt om våra klimatmål för att Sverige ska bli ett land med nollutsläpp till senast 2035. För att komma rätt med klimatförändringarna måste alla bidra. Lösningarna ligger dock inte på den enskilda individen utan på samhället. Därför måste vi tillsammans arbeta för att motverka klimatkrisen och förbereda oss på en klimatomställning i samhället. Därför måste vi prioritera kollektivt resande och ge kommunens invånare, speciellt låginkomsttagarna, förutsättningarna att i större utsträckning använda kollektivtrafiken. Vi måste satsa på klimatsmarta val, miljöpolitik och miljöteknik för att nå klimatmålen. Det gäller i det stora hela nya byggnadsnormer, prioritera grönytor och grönområden, att ha en god vattenstatus i våra sjöar och vattendrag. Ekologisk hållbarhet är A och O när det kommer till att arbeta för ett hållbart samhälle och för barnperspektivet.

De senaste mätningarna visar att endast 51% av kommunens invånare är nöjda med insatserna för miljön.¹² Huddinge ligger på kanten till de lägsta 25% i landet vad gäller nöjdheten kring våra insatser. Vi i Vänsterpartiet har tidigare motionerat om att utlysa klimatnödläge i kommunen för att ta miljön och klimatet på större allvar och påbörja en omställning. Vi måste helt enkelt göra mer.

Indikatorer	2019	Etappmål	Målvärde 2030
Nöjd Medborgar-Index, Miljöarbete (%)	51	80	100

Minska klimatavtrycket

För att minska klimatpåverkan behöver vi ställa om konsumtionen och förändra våra beteendemönster. Pandemin har visat att klimativänliga omställningar är möjliga och att vi kollektivt kan förändra våra beteendemönster. Det kan vi göra genom energieffektivt byggande och att man satsar på att renovera miljonprogrammen i kommunen. Man behöver också satsa på klimatsmarta

¹² Kolada, 2019, U07402.

byggprojekt av lågenergihus och kombohus där man använder miljöanpassat byggmaterial. Men det kan också vara klimat och miljökampanjer som ökar medborgarnas kunskap om sitt eget ansvar och vad man själv kan göra för att bidra till ett mer klimatvänligt Huddinge.

Hållbar stadsplanering

Bostadsförtätningen och byggnationen av parkeringsplatser försvårar bevarandet av grönområden. Vi måste minska bilismen och se över parkeringsnormen och anlägga parkeringar under jord när det är möjligt. Det är en åtgärd för att kunna bevara grönområdena i våra bostadsområden och stadslandskap. Solpaneler är en klimatsmart energikälla som bör installeras på taken på kommunens nybyggda bostäder. De borde också installeras på befintliga bostäders tak som en del av den gröna uppbyggnaden av miljonprogrammen. Vänsterpartiet har motionerat för ett förbud mot biltvättning på gator och asfalterade uppfarter för renare dag och grundvatten.

En hållbar fordonsflotta

Kommunens fordonsflotta behöver så fort som möjligt bli eldriven och kommunens anställda bör använda cykel i ökad utsträckning, som tillhandahålls av kommunen. Vi behöver fler laddningsstolpar för elbilar runt om i kommunen för att uppmuntra till en klimatsmart omställning och fler som väljer elbilar än fossildrivna. Även om Huddinges egen fordonsflotta kan arbeta ännu mer för att nå minskade utsläpp, så utgör de en mindre del av all trafik den som finns i Huddinge.

En grönare kollektivtrafik

Kollektivtrafiken är en viktig del i klimatomställningen. För att minska klimatpåverkan behöver vi satsa mer på tåg, bussar och cyklar. Det ska vara lätt att välja rätt och bryta den cementerade synen på bilismen som det enda alternativet. Tvärförbindelse Södertörn som planeras att byggas kommer bara uppmuntra fler att använda bilen. Det kommer att leda till högre partikelhalter i luften och större koldioxidutsläpp. Det är i grunden föråldrat och ohållbart

motorvägsprojekt. Därför måste kollektivtrafiken prioriteras genom projektet spårväg Syd och bättre kollektivförbindelser mellan kommundelarna genom fler busslinjer och cykelvägar; speciellt mellan östra kommundelarna och de centrala. De skenande biljettpriserna, som är en regional fråga, gör det svårare för låginkomsttagare, ungdomar och sjukpensionärer att välja kollektivtrafiken som färdmedel. Fler kvinnor än män väljer också kollektivtrafiken som transportmedel. Därför behöver i våra kommunala yttranden påtala och uppmuntra till lägre biljettpriser inom kollektivtrafiken och i längden även nolltaxa för en grön omställning som bidrar till en ekonomisk och social hållbarhet för alla. Nedan finns indikatorn för koldioxidutsläppen från transporter i kommunen.¹³

Indikatorer	2019	2020	Etappmål	Målvärde 2030
Huddinge: Utsläpp, transporter, ton CO2	94 510	91 961	Nollutsläpp 2035	
Stockholms län: Utsläpp, transporter, ton CO2	89 220	81 375	Nollutsläpp 2035	

Minskad köttkonsumtion

Huddinge ska vara en initiativtagande kommun som leder det ekologiska hållbarhetsarbetet genom att öka andelen ekologiska livsmedel som köps in i de kommunala verksamheterna. Vi måste minska köttkonsumtionen och jobba för en ekologiskt hållbar kost. Animalieproduktionen står idag för 15 – 18% av våra utsläpp. Vi kan påverka den negativa klimattrenden genom att lägga om vår kost till hälsosamma vegetariska alternativ. Vi vill att man introducerar en vegetarisk månad i kommunens skolor och att man prioriterar vegetarisk kosthållning framför köttkonsumtionen alla kommunens verksamheter.

Matsvinnet är ett stort problem och Huddinge kommun kastar förhållandevis nästa 30 kilo mer mat per person än vad genomsnittet i länet gör.¹⁴ Det motsvarar att Huddingebon i genomsnitt kastar 0,6 kilo mat om dagen. Vi måste anpassa matkonsumtionen efter vad vi faktiskt äter för att bidra till en hållbar miljö. Alla kommunens grundskolor ska ha tillagningskök för större flexibilitet.

¹³ Kolada, 2022, N85533.

¹⁴ Kolada, 2022, U07482.

Indikatorer	2019	2020	2021	Etappmål	Målvärde 2030
Insamlat mat- och restavfall, kg/invånare	218	221	217	<100	0,0
Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	203	194	190	-	-

Biologisk mångfald

Tillgången till naturen och grönområden är jätteviktig för rekreationssyfte och för att ta upp koldioxidutsläppen som kommer från våra hårt trafikerade vägar. Skog och naturmark ska finnas kring kommunens förskolor och grundskolor, dels i undervisningssyfte dels för att barnen ska kunna leka och springa i dem.

Huddinge kommuns yta består en tredjedel av skog och naturmark. Vi måste jobba för att bevara den. Det kan vi göra genom att ta hand om och ge mer resurser till kommunens naturreservat. Parkslide och invasiva växter behöver bekämpas. Under pandemin kunde vi se hur den lokala turismen i naturområdena ökade, vilket också ledde till att underhållet behöver vara i takt med det. Vi vill uppmuntra invånarna att utnyttja den vackra natur vi har i kommunen och till en aktiv livsstil genom exempelvis fler och underhållna naturgym.

Renare sjöar och vattendrag

Situationen i kommunens sjöar är allvarlig och alarmerande. Trehörningen är den mest övergödda sjön i kommunen och påverkar alla sjöar nedströms i Tyresåns sjösystem.

Drevviken kommer också behöva åtgärder mot övergödning i form av fosforfällning. Fosforfällningar kommer behöva göras i de andra sjöarna Tyresåns sjösystem för att åtgärderna ska få långvariga effekter. Arbetet med dagvattenrening är viktigt och man behöver informera medborgarna om vilka skador som kommer av biltvätt på gator och asfalterade uppfarter och vilka alternativ det finns för att tvätta bilen. Nedan finns en indikator vattendrag i kommunen som har en god ekologisk status.¹⁵

Indikatorer	2020	2021	Etappmål	Målvärde 2030
-------------	------	------	----------	---------------

¹⁵ Kolada, 2022, N85052.

Jämförelse vattendrag med god ekologisk status, andel (%)	25,0	25,0	70,0	100
---	------	------	------	-----

Nämnder

För varje nämnd redovisas i detta avsnitt nämndens budget och ekonomiska förutsättningar i övrigt, samt viss verksamhetsstatistik. Nämnderna ska utifrån sina ramar ta ett självständigt ansvar för ekonomin. Det fortsatta arbetet med verksamhetsplaneringen ska således bygga på den faktiska behovs- och kostnadsutvecklingen som nämnden själv beräknar och de prioriteringar som nämnden själv vill göra, för att utifrån fullmäktiges beslut om mål och budget bedriva en bra och effektiv verksamhet och ha en ekonomi i balans. Nämnderna ska, för samtliga sina verksamheter, ta fram jämförelser och analyser som ska leda till konkreta förändringar.

Staten ger kommuner generella och riktade statsbidrag. Riktade statsbidrag är specialdestinerade för ett visst ändamål. I statens budget finns ett antal riktade statsbidrag för kommunerna att söka. Nämnderna ska aktivt arbeta med att söka riktade statsbidrag för att utveckla sina verksamheter.

Förskolenämnden

Personalen i förskolan går på knäna. Arbetsbördan för personalen är hög och har ökat markant efter det tidigare styrets nedskärningar. Detta måste åtgärdas. Som en följd av nedskärningarna har barngrupperna blivit större, arbetsbördan tyngre och löneutvecklingen har stannat av. Personaltätheten är låg och kvinnodominansen stor. Vänsterpartiet vill satsa på förskolan med ökad personaltäthet och bättre löneutveckling. På så sätt kan vi öka attraktiviteten i att arbeta som förskollärare i Huddinge kommun och även få in fler män i yrket vilket förbättrar jämställdheten i förskolan. Ett riktat jämställdhetsarbete och förbättrade arbetsvillkor gynnar barnens förutsättningar att leka och lära i en jämställd och tryggare miljö redan i en tidig ålder. Vänsterpartiet har även drivit igenom att Huddinge under mandatperioden kommer att införa fria arbetskläder för förskolepersonalen. Det är inte rimligt att personalen tvingas arbeta i egna kläder som slits i ett fysiskt krävande arbete eller hålla sig med ytterkläder för alla väderlekar som de själva ska betala, särskilt sett i relation till den dåliga

löneutveckling denna grupp haft de senaste åren. Detta är ett sätt att jämställa förskolearbetet med andra fysiskt krävande arbeten.

- Fler förskollärare samt kompetensutveckling
- Mindre barngrupper
- Rätt till modersmålsutveckling tidigt
- Obligatorisk planeringstid
- Arbetskläder för förskolepersonalen
- Uppräkning med 2% i löne- och prisökning.

Grundskolenämnden

Huddinge har Sveriges lägsta lärartäthet. Samtidigt rapporterar Lärarförbundet om stigande sjuktal och ökad arbetsrelaterad stress. I slutändan är det barnen i skolan som blir de största förlorarna på att man inte gör långsiktiga satsningar på skolan. För att komma åt undervisningens kvalitet, säkra fler elever som går ut med godkända betyg, minska risken för mobbning och se till att varje elev i grundskolan känner sig trygg börjar allt med lärarna. Det är nämligen så att lärare på rätt plats, med rätt utbildning och goda arbetsförhållanden kommer att göra ett bättre jobb, stressa mindre och ha mer tid för varje elev. Klasserna måste bli mindre och Huddinge måste anställa fler lärare. Det finns också en skolsegregation i Huddinge. Vilken skola man går i spelar roll för vilka förutsättningar man har att få en god utbildning. Skillnaderna mellan skolorna ska utjämnas genom det så kallade socioekonomiska omfördelningsstödet. Vänsterpartiet har tillsammans med det tillträdande mittenstyret kommit överens om att detta stöd ska utredas och höjas under mandatperioden. Skolor som ligger i olika områden står inför olika utmaningar och detta ska kompenseras av omfördelningsstödet. Under den borgerliga koalitions tid har stödet varit lågt i förhållande till utbildningsnämndens budget och flera andra kommuner som arbetar med detta. Det vill vi nu att ändra på.

Vi vet också att man lär sig bäst om man inte gör det med kurrande mage. Därför har Vänsterpartiet drivit igenom att gratis skolfrukost kommer erbjudas på alla kommunens skolor innan mandatperioden är över. Vi vill även att det görs en utredning för att se över hur de skolor som idag saknar tillagningskök ska få det.

Tillagningskök ser till att maten håller bättre kvalitet, minskar matsvinn, ger större flexibilitet för matpersonalen och är mer hållbart då man undviker dagliga transporter.

Men en kurrande mage är inte det enda som hindrar lärandet.

Modersmålsundervisningen i Huddinge har under många år varit styvmoderligt behandlad. Vi i Vänsterpartiet har drivit igenom en förstärkning av arbetet med modersmålsundervisning som går ut på att elever inte ska behöva färdas lika långa sträckor för att komma till sin undervisning. Helst ska den ska i den skola där eleven går. Orsaken till detta är det vetenskapliga stöd som finns för att den som behärskar sitt modersmål också har lättare att lära sig sitt andraspråk och därmed även övriga skolämnen.

För att konkurrera med andra kommuner är löneutveckling, fortbildning och arbetsmiljö grundläggande. Huddinge måste göra ett rejält omtag efter alla förlorade år med borgerligt vanstyre. En annan vänsterreform vi drivit igenom från Vänsterpartiets sida är att mensskydd ska finnas gratis på skolor, fritidsgårdar och idrottsverksamheter. Tanken är att inga tjejer ska hindras eller känna sig obekväma i vardagen. Det finns också en orimlighet i att ett biologiskt faktum som menstruation ska kosta pengar när det inte är något man själv kan påverka.

- Ökad lärartäthet samt kompetensutveckling
- Utred och höj det socioekonomiska stödet för en mer likvärdig skola
- Stärk elevhälsan
- Mindre klasser (utredning)
- Stöd (resurser) för barn med behov av särskilt stöd
- Stärk och tillgängliggör modersmålsundervisningen
- Stärk kvalitén i skolbarnomsorgen/fritids
- Tillagningskök på alla kommunens skolor (utredning)
- Skolfrukost på alla kommunens grundskolor
- Gratis mensskydd på kommunens alla skolor
- Uppräkning med 2% i löne- och prisökning.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

I de flesta yrken är det numera helt nödvändigt att ha en gymnasieexamen.

Gymnasieskolorna i Huddinge behöver omfattande satsningar. Antalet elever som går ut med godkända betyg är färre i Huddinge än många av länets övriga kommuner och även under rikssnittet. Särskilt fokus måste läggas på de yrkesförberedande programmen. På yrkesutbildningarna på Sågbäcksgymnasiet avslutade 60 procent av eleverna sina utbildningar utan fullständiga betyg 2021. Kvalitén på SFI måste bli bättre, även där är det låga siffror i Huddinge i antalet personer som klarar utbildningen.

- Fler sommarjobb för unga
- Stärk och tillgängliggör modersmålsundervisningen
- Stärk kvalitén i SFI-undervisningen
- Satsning på godkända avgångsbetyg på yrkesutbildningar
- Uppräkning med 2% i löne- och prisökning.

Socialnämnden

Trygghetsarbetet är en viktig del för att skapa ett jämställt samhälle. Kvinnor utsätts i större utsträckning för våld i nära relationer än män. Många kvinnor vågar inte anmäla våldsbrott i rädsla för vilka konsekvenser man kan få utstå. Andra är låsta i en dålig relation på grund av att man är ekonomiskt beroende.

Hedersvåld är en form av patriarkalt våld som i första hand drabbar kvinnor men som även riktar sig mot exempelvis HBTQIA-personer och personer med funktionsnedsättningar. Skillnaden mot andra former av mäns våld mot kvinnor är att det är ett kollektivt sanktionerat våld. Det hedersrelaterade våldet- och förtrycket är inte bara kopplat till fysiskt våld utan kanske framför allt till social kontroll. Det hedersrelaterade våldet och förtrycket inträder ofta först i de tidiga tonåren. Vänsterpartiet har drivit igenom att det ska upprättas en handlingsplan mot hedersrelaterat våld- och förtryck i grund- och gymnasieskolan. Handlingsplanen kommer att behandla hur denna typ av förtryck identifieras och hur skolan och andra myndigheter ska agera när man identifierat en sådan problematik.

Den organiserade kriminaliteten har i flera delar av Huddinge vuxit under de senaste åren. Oskyldiga människor och unga alltför många unga män har fallit

offer för det hänsynslösa våldet samtidigt som allt yngre barn och ungdomar rekryteras in till ett liv i kriminalitet. Det måste få ett stopp. En utökad polisnärvaro genom att bygga upp goda och förtroendebyggande relationer i de utsatta kommundelarna är en bra början och inger en större trygghetskänsla för invånarna. Ökad polisnärvaro är en del av det trygghetsskapande arbetet. För att även arbeta förebyggande måste de polisiära insatserna samordnas med insatser från skola, kultur och socialnämnd tillsammans med föreningslivet. Rasistiska strukturer måste arbetas bort för att förtroendet för Polisen som myndighet ska öka, framför allt i dessa områden.

- Inled ett pilotprojekt med 6-timmars arbete i IFO
- Fler uppsökande fältsekreterare
- Förebyggande av våld i nära relationer
- Förebyggande av hedersrelaterat våld och förtryck
- Avhopparverksamhet som är budgeterad
- Områdesvärdar/trygghetsskapande närvaro (trygghetsvärdar)
- Uppräkning med 2% i löne- och prisökning.

Vård- och omsorgsnämnden

Gruppen äldre i Huddinge blir allt större. Den som går i pension har i regel bidragit till samhället som skattebetalare under ett helt yrkesliv. Som äldre i behov av hjälp och stöd ska man kunna vänta sig en fullgod service. Det är en fråga om respekt.

För att nå och hålla en hög kvalitet i äldrevården behövs goda arbetsförhållanden. Heltidsanställningar med bra villkor i stället för hyvlingar, osäkra anställningar, vikariat och deltidsanställningar är nyckeln till detta. Därför har Vänsterpartiet i samverkan med det nya mittenstyret drivit igenom en reform för rätt till heltid i äldreomsorgen för alla anställda som vill gå upp från deltid till heltid. Arbetet inom hemtjänsten och vården bärs i huvudsak av kvinnor. Dessa yrken är fysiskt och psykiskt krävande.

Sjukskrivningarna i dessa yrkesgrupper har ökat markant. Situationen för dessa människor i yrken är i längden ohållbar och arbetet måste anpassas så att det är

möjligt att vara verksam ett helt arbetsliv utan att bränna ut sig eller få bestående fysiska eller psykiska skador. När den äldre åldersgruppen fortsätter växa måste vi stärka äldrevården och lägga resurserna på de kommunala verksamheterna för att garantera en äldreomsorg med en bra arbetsmiljö för personalen och därigenom en likvärdig och kvalitativ vård för alla vårdtagare. Behoven kommer under de närmsta åren att växa och därför kommer det krävas en välfinansierad kommunal vård. Vänsterpartiet var med och stoppade nedläggningen av den kommunala hemtjänsten, men ännu finns det mycket kvar att göra för att rädda vården, framför allt undan privata aktörer som sätter vinstintresse framför god och kvalitativ vård.

Psykisk sjukdom ställer ofta människor utanför samhället. Många upplever att de inte får den hjälp och det stöd de behöver av samhället. Som psykiskt sjuk är man också extra utsatt och kan framför allt känna sig väldigt isolerad. Det är viktigt att det finns träffpunkter för personer som lider av psykisk ohälsa. I vår överenskommelse med det tillträdande mittenstyret har Vänsterpartiet förhandlat fram att det under mandatperioden kommer att öppnas en ny mötesplats för personer som lider av psykisk ohälsa. I östra kommundelarna är behovet särskilt stort efter nedläggningen av mötesplatsen Stigen som skedde 2020. Arbetet med att stärka kvalitén inom funktionshinderområdet måste fortsätta.

- Fler heltider, bättre arbetsmiljö
- Motverka digitalt utanförskap
- Ta fram ny ersättningsmodell för hemtjänsten/Ta bort minutschewan
- Utred avveckling av LOV
- Bättre kvalitet inom funktionshinderområdet
- Uppräkning med 2% i löne- och prisökning
- Kompetensutveckling
- Mötesplats för människor med psykisk sjukdom (Östra delen)

Kultur- och fritidsnämnden

För att fler ungdomar ska ha möjligheten att lägga sin tid på kreativa och roliga saker i stället för att dras in i destruktiva och kriminella miljöer är det viktigt att

kommunen kan erbjuda alternativ. Det handlar bland annat om att vända trenden när det gäller fritidsgårdar. I stället för att, som de senaste åren, ha stängda fritidsgårdar måste fler öppnas. Det handlar dels om de två stängda fritidsgårdarna i Flemingsberg och Visättra, dels att etablera en ny verksamhet i Masmo. I Vänsterpartiets avtal med det nya mittenstyret ingår också en satsning på avgiftsfria sommaraktiviteter för barn och unga. Det är främst under våren och sommaren, när vädret tillåter och många ordinarie fritidsaktiviteter har uppehåll, som det finns risk att ungdomar hamnar i destruktiva eller kriminella miljöer eftersom ingen annan verksamhet finns att tillgå. Genom att satsa på avgiftsfria sommarlovsaktiviteter kan vi hålla fler barn och unga borta från potentiellt farliga miljöer och personer.

Många gånger är familjers svaga ekonomi ett hinder för att ge barnen en aktiv och meningsfull fritid. Vänsterpartiet vill därför att prioritera föreningslivet genom att fördela resurser som en åtgärd i det trygghetsskapande arbetet. En familjs ekonomiska situation ska inte vara avgörande för om deras barn ska kunna spela fotboll, basket eller gå i kulturskolan. Därför har Vänsterpartiet i förhandlingar med det tillträdande mittenstyret förhandlat fram att ett Sportotek/fritidsbank kommer inrättas i kommunen under mandatperioden med ett pilotprojekt redan under 2023. Det är ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart sätt att sänka trösklarna in i föreningslivet.

Föreningslivet och studieförbunden ska stödjas och barn och unga som inte kan delta på grund av ekonomiska hinder, ska kunna delta i avgiftsfria kultur och fritidsaktiviteter som kommunen anordnar. Föreningar som tar emot barn som av ekonomiska skäl inte kan betala avgifterna ska stödjas. Taxorna ska ses över och Kulturskolan ska vara avgifta så att alla barn som vill kan lära sig spela ett instrument eller ta del av en kulturaktivitet.

Alla föreningar måste verka utifrån demokratiska värdering, vilket kommunen behöver jobba ännu bättre med att säkerställa. Vänsterpartiet har drivit igenom att kommunen ska stärka arbetet för att för att detta följs upp och kan garanteras hos de föreningar som är verksamma i kommunen. De föreningar som verkar för demokrati och jämställdhet kan vara med och driva en positiv

utveckling ska ges resurser och inte drabbas negativt på bekostnad av föreningar som i stället exempelvis riskerar att spä på en negativ utveckling och radikaliserar unga människor.

- Stärkt stöd till föreningslivet och studiefrämjandet
- Avgiftsfria aktiviteter för barn och unga
- Pilotprojekt för Sportotek/Fritidsbank
- En avgiftsfri kulturskola och avgiftsfria fritidsaktiviteter för barn och unga
- Skärpt tillsyn av föreningar så de följer regler och står upp för demokratiska värderingar
- Anslut Huddinge till ICORN och ta emot fristadsförfattare
- Återöppna ett bibliotek i Trångsund (utred lokal)
- Uppräkning med 2% i löne- och prisökning.

Bygglövs- och tillsynsnämnden

Bygglövs- och tillsynsnämnden fullgör kommunens uppgifter som ankommer på byggnadsnämnd och för uppgifter inom plan- och byggväsendet.

Kommunstyrelsen har dock ansvaret för såväl översiktsplanering som för detaljplanering. Bygglövs- och tillsynsnämnd handhar även frågor som angår den kommunala lantmäterimyndigheten samt kommunens, från myndighetsutövning, fristående mättnings-, och kartläggningsverksamhet. Nämnden ansvarar även för adress- och namnsättning samt spridning av geografisk information.

Bygglövsverksamheten svarar för myndighetsutövning enligt plan- och bygglagen. Bostadsanpassningsverksamhetens uppgift är att utföra myndighetsutövning enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag.

Bygglövs- och tillsynsnämnden är den kommunala nämnd som ska fullgöra kommunens uppgifter enligt miljöbalken med tillhörande lagstiftning, som tillsynsmyndighet och prövningsmyndighet, med undantag för det som anges i reglementet för annan nämnd. Nämnden fullgör också kommunens uppgifter enligt livsmedels- och foderlagstiftningen, strålskyddslagstiftningen, lagen om sprängämnesprekursorer.

Bygglövs- och tillsynsnämnd har också ansvar för tillstånds- och tillsynsuppgifter enligt spel och alkohollagen, tillsyn av försäljning av folköl, tobak och liknande produkter, kontroll av försäljning av receptfria läkemedel utanför apotek samt yttrande till tillståndsmyndigheten avseende anordnande av automatspel. Lantmäteriafdelningen ansvarar för insamling och förvaltning av geografiska data. Verksamheten tar fram nya namn och adresser samt ajourhåller register av byggnader, fastigheter, vägar med mera.

- Uppräkning med 2% i löne- och prisökning.

Natur- och stadsmiljönämnden

Klimatet och miljön är ödesfrågor för människans och jordens framtid som Vänsterpartiet tar på största allvar. Läget är akut och vi har lagt om våra klimatmål för att Sverige ska bli ett land med nollutsläpp till senast 2035. För att stoppa klimatförändringarna måste alla bidra. Lösningarna ligger dock inte främst på den enskilda individen utan på samhället. Därför måste vi tillsammans arbeta för att motverka klimatkrisen och förbereda oss på en klimatomställning i samhället. Vi behöver renovera miljonprogrammen i kommunen som en del i den gröna omställningen och bygga fler kombo- och lågenergihus med naturliga byggmaterial. Det skulle minska klimatavtrycket samtidigt som det skulle minska byggtiden på husen. När det gäller befintliga fastigheter har Vänsterpartiet drivit igenom att klimatsmarta och energieffektiva direktiv ska ges vid såväl nybyggnation som renovering av samhällsfastigheter och uppföra solceller i större uträckning, både genom Huga Bostäder AB och även Huddinge Samhällsfasligheter AB, men även när andra bygger så att vi kan producera vår egen el. Andra alternativ är vindkraft- eller solcellsparkar.

En ekologiskt hållbar omställning av konsumtionen är inte lätt och mycket av vår ohållbara lyxkonsumtion ligger i våra vanor och beteendemönster. Pandemin slog hårt mot hela världen och tvingade oss till att förändra vårt beteende. Vi reste mindre och vårt klimatavtryck minskade, om än temporärt. Under pandemin såg vi att samhället kan ställa om när det är kris. En sådan beredskap till förändring fordras nu även inför klimat- och den ekologiska krisen.

Vänsterpartiet vill introducera en vegetarisk månad i kommunens verksamheter och att man prioriterar vegetarisk kosthållning och närproducerat framför köttkonsumtionen.

Människors resande till arbete och under fritid bygger på beteendemönster som kan förändras. För att förändra sådana beteendemönster fordras att det är lätt att göra rätt. Genom att prioritera kollektivtrafiken och att bygga ut spårnätet samt skapa fler förbindelser mellan kommunens centrala och östra delar skulle vi samtidigt bespara våra vägar ett ökat slitage. Genom att bygga fler cykelvägar och uppmuntra kommuninvånarna till att använda cykel som färdmedel minskar klimatavtrycken. Cykeln bör vara ett naturligt pendlingsalternativ även när man jobbar utanför eller på andra sidan kommunen. Vi behöver rusta upp kollektivtrafiken och tåg- och busstationerna med fler cykelställ, så det blir enkelt att använda cykeln i den dagliga pendlingen. I överenskommelsen med mittenstyret har Vänsterpartiet också drivit igenom att det ska genomföras en informationskampanj inom miljö och klimat i samarbete med civilsamhället och aktörer inom näringslivet. På så vis vill vi höja Huddingebornas medvetenhet om vad man kan göra i sin vardag för att bidra till den gröna omställningen.

Huddinge har med öppna ögon gått rakt in i ett gigantiskt infrastrukturprojekt som heter Tvärförbindelse Södertörn. Projektet innebär en stor motorväg som kommer öka den tunga trafiken genom kommunen, öka halten i luften av skadliga partiklar och inverka på våra naturreservat. Vänsterpartiet har motsatt sig bygget av Tvärförbindelse Södertörn. Enligt Trafikverkets eget underlag så kommer ”den nya motorleden inte kunna bidra till att uppfylla det nationella miljömålet *Begränsad klimatpåverkan*. Beslutet har senast överklagats till regeringen av Naturskyddsföreningen med hänvisning till att det bryter mot klimatlagen, klimatmålen och miljöbalkens övergripande mål om en hållbar utveckling. Vänsterpartiet i Huddinge delar helt Naturskyddsföreningens bedömning av Tvärförbindelse Södertörn. Huddingebor som påverkas av upphävande av detaljplaner med anledning av planläggningen av Tvärförbindelsen har också överklagat ändringarna som i praktiken innebär att de måste flytta från sina hem och hus.

Kommunens fordonsflotta ska vara fossilfri och eldriven innan mandatperiodens slut. Det minsta Huddingeborna kan förvänta sig är att kommunen föregår med gott exempel. Den egna fordonsflottan är en fråga där kommunen har full rådgivning och det är därför helt oacceptabelt att den ännu inte är fossilfri. Fossila bränslen är en ohållbar bränslekälla och Huddinge ska vara i framkanten för den gröna omställningen, inte hitta ständiga ursäkter att slippa. Det är också nödvändigt att kommunen bygger ut infrastrukturen med laddstolpar för elbilar, framför allt på infartsparkeringar och i bostadsområden. Detta är ett sätt att öka incitamenten för Huddingeborna att köpa elbilar istället för bilar som drivs med fossila drivmedel.

Huddinge är en väldigt vacker kommun med mycket skog och naturmarker. Vänsterpartiet vill ta hand om vår vackra natur och skogsmark. Under pandemin har den lokala turismen ökat och fler och fler invånare har sökt sig ut i våra naturreservat. Det är bra att människor söker sig ut i våra gröna närområden. Men med ett ökat antal människor som besöker våra naturreservat blir slitaget även större och mer resurser kommer behövas för att täcka det behovet av underhåll. Att skydda naturen bidrar också till bevaringen av den biologiska mångfalden.

Situationen i kommunens sjöar är alarmerande. Trehörningen är den mest övergödda sjön i kommunen och påverkar alla sjöar nedströms i Tyresåns sjösystem. Näringshalterna är för höga i många sjöar i Huddinge. Övergödningen riskerar att vandra nedströms i sjösystemet och förstöra ekosystemet även i andra sjöar och vattendrag. Rening av vattendammar och dagvattensystem behöver prioriteras och ses som en del av Huddinges klimatarbete.

- Feministisk stadsplanering, trygg utemiljö
- Inför GYF, grönytefaktor
- Upprustning av utemiljön i miljonprogramsområden för ökad trivsel
- Rening av våra sjöar och dagvattensystem
- Uppräkning med 2% i löne- och prisökning.

Kommunstyrelsen

Vänsterpartiet vill fortsätta investera i demokratiarbetet för kommunens invånare. Det är genom valdeltagandet som man först och främst utövar sin demokratiska rätt, men det är också ett betyg för folkets förtroende för demokratiska och kommunala instanser och inte minst för våra politiker. Valet 2022 var ett dystert betyg i det hänseendet. Det totala valdeltagandet i Huddinge kommun sjönk till 74,26 procent. I vissa valkretsar, exempelvis Vårby gård östra var valdeltagandet lägre än 50 procent av de röstberättigade (47,65 procent i Vårby gård östra). Invånarna ska ha en god insyn i de politiska processerna; vad som bestäms och hur besluten tagits.

En stor del av informationen finns idag att hitta på nätet men det räcker inte. Vi måste ta hänsyn till det digitala utanförskapet. Informationen finns oftast bara på svenska, vilket gör det svårare för människor som inte har svenska som modersmål att ta del av informationen. Vänsterpartiet vill att kommunen satsar på medborgarkontor i Vårby, Skogås och Flemingsberg samt att minska det digitala utanförskapet genom utbildningar för hur man använder smarttelefoner och datorer. Det skulle kunna bidra till att öka det redan låga valdeltagandet i de socioekonomiskt utsatta kommundelarna som Vårby, Flemingsberg och Skogås.

Huddinge har väldigt höga sjukskrivningstal på kvinnodominerade arbetsplatser inom välfärden. Det gäller vård, såväl som skola och omsorg. Vänsterpartiet har under flera års tid föreslagit att den höga sjukfrånvaron ska utredas för att komma fram till åtgärder som gör att sjukfrånvaron minskar. I förhandlingar med det tillträdande mittenstyret har Vänsterpartiet nu drivit igenom att en sådan utredning ska genomföras. Med utgångspunkt i vad en sådan utredning visar kommer vi sedan att kunna hitta en väg framåt för att minska sjukfrånvaron och förbättra arbetsmiljön på de kvinnodominerade arbetsplatserna. Det är också ett sätt att förstärka kvaliteten och kontinuiteten i välfärden.

- Öka valdeltagandet i områden där valdeltagandet i de områden där det är lågt

- Inled ett arbete för att minska sjukskrivningarna (samt utred skillnader mellan kvinnor och mäns sjuktal och inför åtgärder för att förbättra arbetsmiljön)
- Motverka det digitala utanförskapet som del av arbetet med digitalisering
- 2% uppräknig för löner och priser

Bolag och kommunalförbund

Här redovisas planering för de bolag där kommunen, ensamt eller med flera andra offentliga aktörer, har ett väsentligt inflytande eller där kommunens andel uppgår till minst 20 procent.

Den kommande planeringsperioden präglas av synnerligen omfattande investeringar i bolagen. Huvuddelen av investeringarna kommer att ske i helägda Hüge Bostäder AB som planerar för såväl nyproduktion, renovering och upprustning av kommunala bostadsbeståndet. Därutöver planeras för såväl nyproduktion som renoveringar och ombyggnationer i helägda Huddinge Samhällsfastigheter AB. Det är särskilt viktigt att upprätthålla goda resultat i såväl kommun som bolag för att klara av att finansiera kommande investeringar och demografiska utveckling.

Huddinge Samhällsfastigheter AB

Huddinge Samhällsfastigheter AB ska inom Huddinge kommun äga, utveckla och förvalta sitt innehav av fastigheter för kommunala verksamheter på ett effektivt och serviceinriktat sätt för att tillgodose kommunens behov av ändamålsenliga lokaler. Bolaget är en viktig aktör och ska som regel tillgodose kommunens behov av skolor, förskolor och andra verksamhetslokaler. Lokalerna ska utformas för att kunna nyttjas effektivt, vara tillgängliga och hållbara.

Bolaget tillämpar självkostnadshyror mot kommunen vilket innebär att hyresavtalet och ramavtalet med kommunen är den största posten som påverkar bolagets resultaträkning. Andra faktorer är långsiktig räntenivå samt en kostnadseffektiv fastighetsförvaltning. Inför 2023 har reviderade ägardirektiv tagits fram.

Investeringar

Huddinge Samhällsfastigheter planlägger flera stora investeringar under de kommande åren vilket innebär stora negativa kassaflöden. Under de kommande tre åren är bolagets egenfinansiering relativt jämn och uppgår till 40% av investeringsvolymen.

Investeringsbudgeten 2023 uppgår till 500 mnkr och för perioden 2023–2025 till 1 794 mnkr. Av den sammanlagda investeringsvolymen förväntas 1 125 mnkr kräva extern finansiering, förutsatt att investeringar genomförs enligt plan. Bland de större projekten som ingår och planeras att byggstarta under planperioden kan Huddinges nya kommunhus nämnas. Under 2023 avses bland andra ett antal ombyggnadsprojekt starta, såsom Fullersta Bio och Östra grundskolan.

Huge Bostäder AB

Vänsterpartiet vill bygga fler hyresrätter för kommunens invånare med rimliga hyror. Det är inte ovanligt att inkomstkraven är 3–4 gånger högre än hyran. Det stänger ofta ensamstående, nyanlända och andra låginkomsttagare ute från bostadsmarknaden. Vänsterpartiet har drivit igenom att det under mandatperioden kommer ske en sänkning av inkomstkravet för att leva upp till kraven för en bostad i det allmännyttiga bostadsbolaget Huge Bostäder AB. Vi har också drivit igenom ett stopp för vinstutdelning ur bostadsföretaget. Detta kommer stärka företagets ekonomi så att intäkterna kan gå till renoveringar av det befintliga bostadsbeståndet, upprustning av utemiljö och byggande av nya allmännyttiga hyreslägenheter. Som ett resultat av förhandlingarna mellan Vänsterpartiet och mittenstyret kommer ägardirektiven för Huge Bostäder AB också att ändras så att bolaget får direktiv om att bygga fler hyreslägenheter i kommunen. Utdelningen på 10 mnkr blir kvar i bolaget för upprustning och renovering av befintliga bestånd.

Arbetet för ekologiskt hållbara boendeformer och renoveringar som minskar energikonsumtionen måste prioriteras. Vänsterpartiet vill därför renovera miljonprogrammen som en del av den gröna omställningen. Detta förhindrar förslumningsprocessen i de socioekonomiskt utsatta områdena samtidigt som

klimatavtrycken minskar.

Investeringar

Då fokus nu ligger på stora investeringar förväntas en accelererad skuld tillväxt jämfört med tidigare års relativt oförändrade nivå. Under budgetperioden 2023–2025 planeras investeringar för sammanlagt 3 014 mnkr varav upp till 2 000 mnkr kan komma att lånefinansieras. Huga Bostäder AB planerar för såväl nyproduktion, renoveringar och stambyten av hyresbostäder vilket gör att investeringsbudgeten kommer att öka kraftigt kommande år.

Investeringsbudgeten 2023 uppgår till 974 mnkr varav upp till 520 mnkr kan komma att behöva lånefinansieras. De större projekten som ingår i planeringen är bland andra nyproduktion av 125 lägenheter i Trångsund (Bonden 7) och 128 lägenheter i Flemingsberg (Studenten 1). Planerade upprustningar står dock för den större delen av framtida investeringar då det arbetet omfattar cirka 4 500 lägenheter. I upprustningsplanerna ligger tyngdpunkten på stambyten.

Södertörns Energi AB

Södertörns Energi ska i samverkan med ägarna främja energiförsörjningen genom distribution och produktion av fjärrvärme och kyla i Huddinge, Botkyrka och Salems kommuner i enlighet med fjärrvärmelagen. Bolaget, som ägs 50/50 av Botkyrka och Huddinge kommuner, är ett moderbolag och den operativa verksamheten sker dels i det helägda dotterbolaget Södertörns Fjärrvärme AB (SFAB) som ansvarar för distribution och försäljning, dels i intressebolaget Söderenergi AB (58 %) som ansvarar för produktion av värme.

Klimatförändringar, energieffektivisering och ökad konkurrens från andra uppvärmningsformer bedöms leda till sjunkande värmeförbrukning hos kunderna på lång sikt. Inom ägarkommunerna finns omfattande långsiktiga planer för nybyggnation, och fjärrvärmen har en stark ställning. Sammantaget finns för fjärrvärmeverksamheten förutsättningar att bibehålla en stabil ekonomi, men det kommer att krävas utvecklingsinsatser inom prioriterade områden. Prognosen för de närmaste åren är osäker men bolaget bedömer att bland annat ökade bränslekostnader, tillkommande skatter, ändrade regler för ränteavdrag kommer att påverka fjärrvärmeaffärens lönsamhet negativt och leda till högre värmepriser.

I andra vågskålen ligger de höga elpriserna och de fjärrvärmeleverantörer som även producerar el, vilket kommunens bolag gör, drar i nuläget fördel av marknadens utveckling.

Investeringar

Investeringar sker i dotterbolagen Södertörns Fjärrvärme och Söderenergi. Under perioden 2023–2025 förväntas den årliga investeringstakten totalt ligga om kring 100 mnkr respektive 150 mnkr i genomsnitt årligen. Eftersom kommunen, genom Södertörns Energi, äger 50 procent respektive 29 procent innebär det investeringar om 50 respektive 44 mnkr för Huddinges del. Huvudsakligen avses investeringar i ledningar, maskiner och tekniska anläggningar.

Södertörns Brandförsvarsförbund

Södertörns brandförsvarsförbund är ett kommunalförbund som omfattar tio kommuner; Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö. Förbundet har till uppdrag att alla invånare som bor, verkar och vistas i medlemskommunerna ska känna sig trygga och säkra. Verksamheten bedrivs på nio heltids- och tre deltidsstationer samt på nio brandvårn. På en av heltidsstationerna finns även Räddningscentralen Stockholms län som är en larm- och ledningscentral.

Verksamheten finansieras av kommunbidrag. För att nå en budget i balans krävs effektivisering och mycket stor kostnadsmedvetenhet. Förbundet behöver fortsätta arbetet med digitalisering och säkerhet för att garantera förbundets lagefterlevnad.

Investeringar

Förbundets investeringar uppgår till 22 mnkr för 2023. Huvudsakligen avses fordon och övrig räddningsmateriel. För åren 2024 och 2025 förväntas investeringsvolymerna uppgå till 23 mnkr respektive 25 mnkr.

SRV återvinning AB

SRV Återvinning AB (SRV) ägs av fem kommuner på Södertörn: Huddinge, Haninge, Botkyrka, Salem och Nynäshamn. Kommunerna har gett SRV i

uppdrag att sköta insamling och hantering av hushållssopor. Bolaget verkar till största delen under självkostnadsprincipen och finansierar sin verksamhet riktat mot hushåll via avfallstaxan. Den delen av SRV:s verksamhet som riktar sig mot företag finansieras via avgifter.

Ägardirektiv för SRV är framtagna och beslutade i ägarkommunerna 2021.

SRV står inför stora förändringar till följd av förändrade lagar kring insamling av matavfall och ett utökat producentansvar för insamling av tidningar och förpackningar. Branschorganisationen 49 Avfall Sverige och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har gemensamt framfört krav på omtag i insamlingsfrågan i en skrivelse till regeringen. Osäkerheten kring insamlingssystemet i framtiden är mycket stor.

Investeringar

SRV står inför behov av investeringar i storleksordningen 65 mnkr per år de kommande åren. Huvudsakliga belopp avser investeringar i fordon, byggnader för avfallshantering, markanläggningar samt maskiner och inventarier. Samtliga investeringar finansieras via taxor och avgifter. All eventuell upplåning i SRV sker med kommunal borgen.

Kommunkoncern

Med kommunkoncern menas kommunen samt de bolag och förbund där kommunen, ensamt eller med flera andra offentliga aktörer, har ett väsentligt inflytande eller där kommunens andel uppgår till minst 20 procent. De bolag som kommunen äger tillsammans med andra aktörer ingår i den samlade kommunkoncernen motsvarande den ägda andelen. Med kommunkoncernens resultat och ställning avses hela kommunkoncernen där Huddinge kommun tillsammans med tillhörande bolag inkluderas i en sammanställning. Syftet med sammanställningen är att ge en samlad bild av den totala kommunala verksamhetens ekonomi och åtaganden. I budgeten görs en förenklad sammanställning (utan hänsyn taget till eventuella interna mellanhavanden samt andra justeringar).

Kommunkoncernens prognosticerade resultat under perioden uppgår till i genomsnitt 394 mnkr per år. Resultat för kommunkoncernen beräknas uppgå till 281 mnkr för 2023 där kommunen står för 206 mnkr och bolagen för 75 mnkr. För 2024 uppgår resultatet till 278 mnkr där kommunens andel utgör 128 mnkr och bolagens andel 150 mnkr. Prognostiserat resultat för 2025 uppgår till 623 mnkr där kommunens andel utgör 460 mnkr och bolagens andel utgör 162 mnkr.

Självfinansieringsgrad

Sammantaget för kommunkoncernen beräknas investeringar under kommande treårsperiod till 5 832 mnkr, där bolagskoncernen står för 4 069 mnkr, motsvarande cirka 70 procent och kommunen för 1 763 mnkr. Merparten av investeringarna sker i fastighetsbolagen. För att finansiera investeringarna krävs ytterligare upplåning om cirka 1 200 mnkr under kommande treårsperiod. Skillnaden mellan investeringsnivå och ytterligare lån finansieras löpande av kommunens och bolagens kassaflöden. Med ökad upplåning inräknat förväntas kommunens samlade externa skuld uppgå till cirka 6 900 mnkr vid utgången av 2024. Nivån motsvarar 58 tkr per invånare vilket understiger skuldtaket på 85 tkr per invånare. Kommunens investeringar finansieras till största delen av det egna kassaflödet under de kommande tre åren.

Självfinansieringsgraden beräknas här som ett 5-årsnitt för att minimera påverkan av enskilda extraordinära händelser och i stället få en mer kontinuerlig bild av hur verksamheten presterar avseende jämförelsen investeringsvolym kontra kassaflöde. I de kommunägda fastighetsbolagen är investeringstakten de kommande åren hög till följd av planering av bland annat nya skolor och förskolor. I ett expansivt skede påverkas självfinansieringsgraden ofta negativt vilket också syns i prognosen för koncernen. För kommunkoncernen uppgår självfinansieringsgraden till i genomsnitt 78 procent de kommande tre åren.

Investeringar

Investeringsbudget- och plan avser kommunen och de helägda bolagen, Hüge Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB, samt de delägda bolagen/förbundet Södertörns Energi AB, Söderenergi AB, SRV Återvinning AB och Södertörns Brandförsvarsförbund. Kommunens investeringsbudget består av

nämnders investeringar till följd av nya/förändrade lokaler, löpande re- och nyinvesteringar av inventarier och utrustning, IT-investeringar, beläggningsarbete, löpande investeringar i gator, gatubelysning, broar, med mera och samhällsbyggnadsinvesteringar. Samhällsbyggnadsinvesteringar består av exploateringsverksamhet med därtill hörande infrastrukturinvesteringar i bland annat gator och vägar samt kommunstyrelsens investeringar i gator, parker, gång- och cykelvägar, trafiksäkerhetsåtgärder med mera. 52 Hüge Bostäder AB investerar i nyproduktion, om- och tillbyggnader samt i underhåll av befintligt bestånd av bostäder och lokaler. Huddinge Samhällsfastigheter AB investerar i ny- och ombyggnad och underhåll av kommunala verksamhetslokaler.

Sammantaget är investeringsbehovet för 2023 beräknat till 2 070 mnr, varav 494 mnr för kommunen, 974 mnr för Hüge Bostäder AB och 500 mnr för Huddinge Samhällsfastigheter AB. För perioden 2024–2025 är investeringsbehovet beräknat till 4 553 mnr, varav 996 mnr för kommunen, 2 040 mnr för Hüge Bostäder AB och 1 294 mnr för Huddinge Samhällsfastigheter AB.

Låneskuldsutveckling

Sammantaget för kommunkoncernen beräknas investeringar under kommande treårsperiod till 6 623 mnr, där bolagskoncernen står för 5 162 mnr, motsvarande cirka 78 procent och kommunen för 1 461 mnr. Merparten av investeringarna sker i fastighetsbolagen. Givet att allt genomförs skulle det resultera i ytterligare upplåning om cirka 2 600 mnr under kommande treårsperiod. Skillnaden mellan investeringsnivå och ytterligare lån finansieras löpande av kommunens och bolagens kassaflöden. Med ökad upplåning inräknat förväntas kommunens samlade externa skuld uppgå till strax över 7 000 mnr vid utgången av 2025, dock med hänsyn tagen till att vissa planer förskjuts. Nivån motsvarar cirka 60 tkr per invånare vilket understiger skuldtaket på 85 tkr per invånare.

Kommunens investeringar finansieras av det egna kassaflödet under de kommande tre åren. Självfinansieringsgraden beräknas här som ett 5-årsnitt

bakåt i tiden för att minimera påverkan av enskilda extraordinära händelser och på så sätt få en mer kontinuerlig bild av hur verksamheten presterar avseende jämförelsen investeringsvolym kontra kassaflöde. I de kommunägda fastighetsbolagen är investeringstakten de kommande åren hög till följd av planering av i huvudsak omfattande stambyten i bostadsbeståndet och uppförandet av ett nytt kommunhus. I ett expansivt skede påverkas självfinansieringsgraden ofta negativt vilket också syns i prognosen för koncernen. För kommunkoncernen uppgår självfinansieringsgraden till i genomsnitt 85 procent de kommande tre åren. Enligt beslutade finansiella riktlinjer ska kommunkoncernens genomsnittliga självfinansieringsgrad inte understiga 70 procent. Att både kommunens och koncernens självfinansieringsgrad sjunker de kommande åren förklaras till stor del av att kombinationen av låga investeringstal och omfattande statliga bidrag under pandemiåren drev upp självfinansieringsgraden till ovanligt höga, långsiktigt ej representativa nivåer.

Låne- och borgensramar

Kommunen fastställer varje år låne- och borgensramar till de bolag och organisationer som kommunen har intressen i. Ramarna fastställs för kommande år, ett år i taget. För 2023 fastställs låne- och borgensramar till ett totalt belopp om 10 800,2 mnkr. Huddinge Samhällsfastigheter AB planerar utveckling och uppförande av verksamhetslokaler till ett värde motsvarande 1 794 under perioden 2023–2025. Som en följd av utvecklingen ses ett behov av ökade låneramar för bolaget, från 4 700 mnkr 2023 till 5 400 mnkr 2025. Även Huga Bostäder, som står inför genomförandet av omfattande renoveringar i beståndet, ser ett behov av ökade låneramar. Planeringen omfattar 3 014 mnkr under perioden 2023–2025. Låneramen bedöms behöva uppgå till 4 500 mnkr för 2023 respektive 5 500 mnkr för 2025. För Söderenergis del innebär ett resultat kring noll de närmaste åren att låneramen förväntas behöva öka med ytterligare 100 mnkr inför 2025, för att då uppgå till 600 mnkr.

Driftsbudget

(mmlkr)	2022	2023	2024	2025
Kommunstyrelsen	-663,0	-711,8	-718,0	-724,5
Förskolenämnden	-891,3	-931,9	-931,0	-937,9
Grundskolenämnden	-1 945,1	-2 105,5	-2 114,3	-2 108,0
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	-798,2	-835,2	-840,9	-854,4
Socialnämnden	-433,6	-474,2	-490,5	-503,7
Vård- och omsorgsnämnden	-1 262,1	-1 382,9	-1 399,0	-1 429,3
Kultur- och fritidsnämnden	-245,9	-260,0	-259,2	-260,4
Bygglövs- och tillsynsnämnden	-51,5	-57,1	-57,3	-57,8
Natur- och stadsmiljönämnden	-178,6	-211,5	-223,5	-227,5
Revision	-3,6	-3,7	-3,7	-3,7
Överförmyndarnämnden	-7,0	-8,0	-8,0	-8,1
Summa nämnder	-6 479,9	-6 981,7	-7 045,5	-7 115,4
Reserverade medel	-213,7	-144,2	-356,5	-582,7
-varav för tillkommande lokaler	-61,1	-57,1	-97,1	-137,1
-varav ny hyresavtalsperiod för verksamhetslokaler	0,0	0,0	-105,0	-105,0
-varav utrymme för pris- och lönekomensation	0,0	0,0	-53,3	-53,3
-varav för konjunktur/volymer/oförutsett	-141,4	-57,7	-22,0	-193,7
-varav volymer/oförutsett socialnämnden	0,0	-8,4	-13,8	-18,8
-varav för fritidsgård Visättra	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
-varav för digitaliseringspott	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
-varav för digitalisering elevhälsa	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
-varav för allmänna val ökad tillgänglighet	-0,5	0,0	0,0	0,0
-varav för trygghetspaket	-1,1	0,0	0,0	0,0
-varav fritidsgård Masmo	0,0	0,0	-2,0	-2,0
-varav återöppna bibliotek Trångsund	0,0	0,0	-4,0	-1,5
-varav öppen förskola Visättra	0,0	0,0	-2,0	-1,0
-varav för omställning	0,0	-10,0	-10,0	-10,0
-varav tillagningskök skola	0,0	0,0	-7,0	-7,0
-varav för nyetablering förskola/skola	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
-varav för finansieringsprincip (ofördelat)	-0,1	-1,5	-30,8	-30,8
Finansförvaltning	176,9	130,6	115,0	251,5
-varav kapitaltjänstintäkter (internt)	288,9	321,2	325,7	330,2
-varav utbetalning pensioner intjänade < 1998	-90,4	-97,5	-101,6	-101,6
-varav upplösning av medfinansiering i statlig infrastruktur	-49,4	-59,1	-59,1	-59,1
Exploateringsverksamhet/gatukostnadsersättning	137,3	134,5	53,7	306,0
Avskrivningar	-210,2	-210,2	-230,2	-250,2
Summa verksamhetens nettokostnader	-6 589,6	-7 071,1	-7 463,6	-7 390,9
Allmän kommunalskatt	5 704,4	6 173,4	6 433,6	6 699,2
Prognos slutavräkning	21,5	-17,5	0,0	0,0
Summa skatteintäkter	5 726,0	6 155,9	6 433,6	6 699,2
Inkomstutjämningsbidrag	575,6	643,1	682,4	732,8
Kostnadsutjämningsbidrag	222,3	247,4	215,0	187,6
Regleringsbidrag/-avgift	286,9	220,2	217,4	177,1
Avgift till LSS-utjämning	-161,5	-171,4	-172,7	-174,1
Kommunal fastighetsavgift	195,6	204,2	208,2	214,8
Generellt statsbidrag		8,2	0,0	0,0
Summa utjämning och generella statsbidrag	1 119,0	1 151,7	1 150,4	1 138,2
Summa skatt, utjämning, generella statsbidrag	6 845,0	7 307,5	7 584,0	7 837,3
Summa verksamhetens resultat	255,4	236,5	120,4	446,4
Finansiella intäkter	145,2	243,6	249,5	242,4
Finansiella kostnader	-126,3	-272,2	-240,1	-177,8
Summa finansnetto	18,9	-28,7	9,5	64,6
Årets resultat	274,3	207,8	129,8	511,0
Årets resultat ekonomiskt mål	137,0	73,3	76,1	205,0

Bilagor:

1. Ägardirektiv Hüge Bostäder AB med markerade ändringar i jämförelsetabell
2. Ägardirektiv Huddinge samhällsfastigheter AB med markerade ändringar i jämförelsetabell.